

Enternasyonal dizelerinde festival

SERAY GENÇ

“Emeği gören, sokağa çıkan sinema” deyince Chaplin’i, *Modern Zamanlar*’ın işçi Şarlo’sunu anmadan edemedik; şimdi “Biz başka dünya isteriz” deyince yine Chaplin’i, bu kez *Büyük Diktatör* filmi anmadan geçemiyoruz. *Büyük Diktatör*’de hem dünyayı parmağında döndüren, yetinmeyip dünyayı savaşa sürükleyen bir diktatörü hem de küçük mahallenin savaşa sürüklenen küçük bir berberini oynar Chaplin. Şarlo’dan izler taşıyan, Nazi Almanyası’nda hedef olmuş bir tarafın temsilcisi olarak filmin sonunda başka bir dünya ister. Başka bir dünya için “hala umut var” der. Bizden biridir ve isyan etmektedir.

Sinema başka bir dünyanın ütopyasını canlandırabilir, sinema başka bir dünyanın mümkün olduğunu hissettirir ve sinema en çok da günümüz dünyasının eleştirisini yapabilir. Hiçe sayılanların hikayelerini anlatır ve evrenselleştirir. Sinema bir dayanışmanın aracı olabilir, anaakım medyanın görmezden geldiklerini gösterip sözcülük yapabilir. Sinema bir araçtır insanlara ulaşan, etkileyen... İşçi filmlerinin festivali, sinemayı ticaret konusu gören endüstrinin ötesinde sinemanın saydığı-mız bu yanlarını sahiplenen bir anlayışla filmler seçiyor, gösteriyor ve şehir şehir dolaşarak daha çok insana ulaşmaya çalışıyor.

Sinemanın gezici ruhu yaşamaya devam ediyor festivalde. Tren vagonlarıyla Sovyetler Birliği’ni dolaşan, geniş bir coğrafyada yaşayan insanlara ulaşan Sine-Tren’ler bir yandan geçtikleri yerlerin filmlerini üretiyor bir yandan da halkı sinemayla buluşturuyordu. Sinema başka bir dünyanın kapısını aralıyor, başka coğrafyalardan insanları ve kültürleri birbiriyle buluşturuyordu. Sinemanın bir sanat dalı olmasının belki de en ileri adımı keşfedilmesinden sonra Sovyetler Birliği’nde atılıyordu. Bugün Sine-Trenler yok ama sinema tarihinin bu mirası gezici festivallerle yaşıyor. İşçi Filmleri Festivali de geziyor. Festival kapsamında farklı şehirlerde atölye çalışmaları gerçekleştiriliyor, alternatif gösterim salonları bulunuyor, açık hava gösterimleri düzenleniyor, işçilerin, emekçilerin hikayelerini, yaşam mücadelelerini anlatan, daha iyi bir dünya özlemi çeken... Türkiye’den ve farklı ülkelerden filmler gösteriliyor.

Çalışanların haklarının hiçe sayıldığı, güvencesizliğin yaygınlaştığı, işsizliğin rekor seviyelere çıktığı, 1 Mayıs alanının işçilere kapatıldığı, krizin etkilerinin her geçen gün daha net görüldüğü zamanlarda ve ülkemizde bir gündem yaratmak, ortak deneyim ve mücadelelerin paylaşım aracı olarak filmler görmek/göstermek ve yeni

filmlerin üretilmesini teşvik etmek amacıyla yola çıkıyor festival. 1 Mayıs’la, işçinin emekçinin bayramıyla başlayan festivalde gösterilecek filmler arasında usta yönetmenlerden (Ken Loach- *İşte Özgür Dünya*, Gillo Pontecorvo-*Queimada*, Robert Guedigian-*Şehir Sakin*) ilk filmlerini gerçekleştiren genç yönetmenlere (Rodeon Brodsky-*Tolya*, Senem Tüzen-*Süt ve Çikolata*, Özcan Alper-*Sonbahar*) ama sonuçta yaptıkları filmlerle ortaklaşan aynı hatıra birleşen yukarıda andığımız gibi bir yaşam mücadelesini yansıtan, eleştiren, bir özgürlük mücadelesini içeren filmleri yer alıyor. İngiliz işçi sınıfına dair filmleriyle tanınan Ken Loach’un son filmi, ironik ismiyle *İşte Özgür Dünya*, ucuz göçmen işçileri ve İngiltere’de çalıştırmak üzere bu işçilere aracılık yapan insanları anlatıyor. “Özgür Dünya”nın getirdiği ucuza ve güvence-siz çalışma “özgürlüğünü”, “çaresizliğini” anlatıyor. Kısa belgesel film *Tolya*’da da İsrail’deki inşaatlarda çalışan Belaruslu göçmen bir işçi anlatılıyor. Brecht’in şiirinde geçtiği gibi yedi kapılı Teb şehrini inşa edenin, Babil’i her yıkımda yeniden kuranın kim olduğunu hatırlatırcasına yaptığı dev binaları gösteren *Tolya*, dişlerini kaybettiği gün, 8 Mart’ta memleketindeki karcısıyla konuşmak ister. İnsana dair bir kısa hikaye. İtalya’dan Gillo Pontecorvo’nun *Queimada* (İsyan) filmi ise insanlık tarihine dair uzun bir hikaye. Film, Karayipler’deki Portekiz sömürgeci, şeker kamışı çiftliklerinin olduğu bir adadaki, Queimada adasındaki İsyan’ı anlatıyor. Pontecorvo Cezayir Bağımsızlık Savaşı filminde olduğu gibi farklı bir tarihsel dönemin analizini yapıyor, sömürgeciliğin eleştirisiyle beraber gayriresmi bir tarihi aktarıyor.

Marsilyalı işçileri, işsizleri gündelik

yaşamlarıyla anlatan Robert Guedigian’ın *Şehir Sakin* (La ville est tranquille) filmi, yönetmenin önceki filmlerinde olduğu gibi aynı sınıfı aynı şehirde ve aynı oyuncularla konu alıyor. Bir yandan değişen toplumsal yapı bir yandan dramatik insan ilişkilerini, özellikle Marsilya’da bir balık fabrikasında çalışan kadın işçi Michele’in öyküsünü, daha iyi bir dünyaya olan inancını yitirmeden ama iyimser olma-ya da çalışmayarak anlatıyor. İngiltere’de, Thatcher döneminde, işçi sınıfının en ağır saldırılara maruz kaldığı, maden ocaklarının verimli olmadığı gerekçesiyle kapatıldığı bir dönemde geçen *Brassed Off* (Bozuk Bando) filmi ise bu madenlerde çalışan ve kapatılmasına karşı çıkan Yorkshire Grimley maden işçilerinin mizahı da içeren müzikli öyküsü. Marsilya’dan Yorkshire’a sadece iklimin, ülkenin değil sinema dillerinin de değiştiği ama aynı sınıfın insanların anlatıldığı filmler... Ya da İngiltere’den Finlandiya’ya, Mark Herman’ın bandoları da olan maden işçilerinden, Aki Kaurismäki’nin işçi üçlemesi filmlerinden *Ariel*’deki maden işçisine...

Sinema içinden geçtiğimiz zamana dair notlar düşüyor, tanıklık ediyor ve kimi zaman gayri resmi tarihin yazılmasında önemli bir araç, görsel bir araç olabiliyor. İçinden geçtiğimiz zaman, yaşanan krizle, devam eden savaşlarla, göçmenlerin “umut yolculuğu” adına çıktıkları ölüm yolculuklarıyla anılacak bir zaman.

Soğuğa karşı dayanabilmeleri için kimi zaman sarhoş edilen katırlarla yoldaşlık edilen bir zaman... *Sarhoş Atlar Zamanı*, bugünkü göçün nedenlerinin bir kısmını ele alması bakımından, yanı sıra zor koşullarda yaşamda kalabilmek adına çalışan çocukların hi-

kayelerini anlatması bakımından önemini yitirmeyen bir film, tıpkı *Kaplumbağalar da Uçar* filmi gibi. Yönetmenliğini Bahman Gobadi’nin yaptığı film, İran Kürtlerinin zorlu yaşam mücadelesiyle birlikte politik ve toplumsal yaşama ilişkin bir görüş taşır. Filmin çekildiği Bane’de doğan yönetmene bu gerçeklik hiç de yabancı değildir. Bahman Gobadi, Bane’ye yakın bir Kürt köyünde beş çocuklu bir ailenin çocuklarının peşine takılarak, doğal ışığı kullanarak, doğayı ve çetrefil geçen bir yaşamı, kamerasını kimi zaman sabitlemeye çalışarak kimi zamanda omuzunda taşıyarak filme çeker.

Türkiye’den, 1990’lardan başlayarak 2000’li yıllara uzanan bir zaman... Baskının olduğu kadar direnişin zamanı, *Sonbahar* filminin de zamanı olur. “Hayata Dönüş” operasyonlarından sonra açlık grevine katılan Yusuf daha iyi bir dünyaya özlem duyar, ölüme giderken aşka, yaşamın getirdiklerine açıktır. *Sonbahar*, bir dönemin ağır yükünü arkasına alarak, bu operasyonlardan bir kesitle açılıyor. Ne bu dönemle ne de 12 Eylül ile hesaplaşma bitmiş değil henüz. Sonbahar, bu hesaplaşmaya insani bir boyut katıyor, küçük ama unutturmayan bir adım atıyor. Özcan Alper’in kısa film ve belgesellerden sonra gerçekleştirdiği ilk uzun metraj filmi yine kendi gerçekliğinden izler taşıyor.

Belgeseller, tanıklık eden sinemanın örnekleri olarak anaakım medyaya alternatif olmanın yanısıra muhalif kimlikleri anlatıyor; kendileri de bir muhalefet aracına dönüşebiliyorlar. Gerçekliğin peşinde gezen sinemacılar bize Filistin’de çocuklara bir yuva, bir okul kuran İsraili Arna’yı (Arna’nın Çocukları), artık bir harabeye dönüşmüş Tuzla Ermeni Yetimhanesinin yapı taşını, harcını taşıyarak inşa eden çocukları, onların aralarından Hrant Dink’i (Kırlangıcın Yuvası), *Adana Paris* belgeseliyle Yılmaz Güney’i, Nazım’ın Havana’sını, *Lilit’in Kızkardeşleri*’ni, ABD’nin paralı sağlık sisteminin muzdarip, müşteri olarak görülen hastalarını (Sicko-Hasta) ve kot kumlama işçilerini anlatıyorlar. 4857 belgeseliyle geçen yıl Tuzla tersanelerinde ölümle baş başa çalışan işçilerin yaşamını aktaran Petra Holzer, Ethem Özgüven ve Selçuk Erzurumlu yeni belgesellerinde iş kazası denilemeyecek koşullarda çalışarak ölümle sonlanan Silikozis hastalığına yakalanan kot kumlama işçilerini anlatıyorlar.

Evet, biz başka dünya isteriz çünkü başka bir dünyanın mümkün olduğuna inanırız.

Enternasyonal’in dizeleriyle enternasyonal filmlerde görüşmek dileğiyle, *Biz başka dünya isteriz / Bizi hiçe sayanlar bilsin / Bundan sonra her şey biziz.*

Ankara Film Atölyesi Balkenhol'ü ağırladı

4.Uluslararası İşçi Filmleri Festivali'nin Ankara atölyesinde Sonbahar filminin kurgucusu Thomas Balkenhol'le bir söyleşi gerçekleştirildi. Atölyenin diğer etkinliklerinde ise sinemaya ilişkin teknik detaylar anlatıldı

İşçi Filmleri Festivali Ankara Atölyesi, *Sonbahar* filminin kurgucusu Thomas Balkenhol ile senaryo ve kurgu notları üzerine bir söyleşi gerçekleştirdi. Balkenhol'un sunumunun sadeliği, kurguya meraklı bir çok kişiye ışık tuttu.

İşçi Filmleri Festivali Ankara Atölyesi uzun süredir devam ettirdiği atölye çalışmalarına *Sonbahar* filminin kurgucusu Thomas Balkenhol ile senaryo ve kurgu notları üzerine yaptığı bir söyleşiyi devam etti.

Söyleşi, Tomas Balkenhol'un *Sonbahar* filminin senaryosu ilk eline ulaşmasından filmle ilgili ne gibi tavsiyelerde bulunduğu kadar olan süreci anlatmasıyla başladı. Ardından filmin sahnelerinden alıntılar yaparak kurgunun mantığını ve nasıl yapılması gerektiğini ifade eden Balkenhol, eldeki görüntülerden yola çıkarak, kurguyu senaryo üzerinde nasıl hayata geçirdiğini anlattı.

Atölyenin ikinci etkinliği de 'La Terra Trema/ Yer Sarsılıyor' filminin gösterimi ve İtalyan 'Yeni Gerçekçiliği' üzerine Aslı Ekici'nin sunumu ile devam etti. Filmin, altyazısından

kaynaklı bir problem sebebiyle gösterilememesine rağmen, Aslı Ekici'nin sunumu, "niçin sinema" sorusunu sormamıza ve "şimdi bir film çekecek olsak neyi çekerdik?" düşüncesinin tartışılmasına olanak tanıdı.

Emre Kayış'ın "Temel Kamera Bilgisi ve Kullanımı" konulu sunumunda ise daha çok teoriye ve teknik bilgiye dayalı bir ders gerçekleştirildi. Emre Kayış, ilk bulunan fotoğraf makinesinin çalışma mantığından başlayarak bugünkü teknolojiyle geliştirilmiş kameraların çalışma sistemini anlattı. Kamera üzerindeki modların ne işe yaradığından ve hangi durumlarda kullanılması gerektiğinden; objektiflerin özelliğinden; farklarından ve yakalamak istediğimiz görüntüye göre hangi durumdan yararlanılması gerektiğinden, alan derinliğinden, farklı mikrofonların özelliklerinden, sesin kurgudaki zorluklarından ve filme etkisinden bahsederek bir film çekmek için ortalama nasıl bir kameraya ve ekipmana ihtiyaç olduğunu anlattı. Daha pratik bilgileri yapacağı ikinci etkinliğe bırakarak dersi bitirdi.

İşçi Filmleri Festivali'nin öğrettikleriyle; Seyir zevkinden sanatsal eyleme: SİNEMA

ÖMER LEVENTOĞLU*

Tenha, sessiz bir akşam vaktinde, ıssız mı ıssız, ışısız, modernizmin bütün tezahürlerinden uzak bir kanal boyuna varıyoruz. Adana'nın, Çukurova'nın geniş ve zengin arazilerini sulayan kanal burası. Oysa bu ıssızlığın ciğerlerinde, neredeyse kocaman bir kenti curcunaya çevirecek bir yaşam solunuyor. Araç yolundan saptığınızda, kanalın iki yakasına boylu boyunca uzayıp giden sazlıklarda, tam 120 hane barınıyor. 1997 yılında Şırnak'taki köyleri yakılmış üç aşiret, can havliyle buraya atmışlar kendilerini. Tam 13 yıldır bu sazlıklardaki çadırlarda yaşayan, kent nedir, sanat nedir, salon, sergi, perde, tiyatro nedir görmemiş bu insanlar, yıllar yılı çevredeki tarlalarda çalışarak yaşamlarını sürdürüyorlar.

Ve şimdi bu insanlar, kadın erkek, çocuk yaşlı toplanmış, kendi hayatlarının konu edildiği bir sinema filmi izleyecekler. Geniş bir çadırda bir araya geliyor insanlar. Kadınlar çocuklar bir yanda, orta yaş ve ihtiyar erkekler bir yanda, gençler ayakta, çadırın giriş aralığında birikiyorlar. Yatak çarşafından bir perde yapılıyor, geriliyor duvara... Bir sinevizyon aleti, bir laptop bilgisayar, birkaç ses cihazı... Etrafta dolaşır zar zor anladıkları Türkçe dilyle bir şeyler konuşan festival görevlilerini, onların her hareketini, elektronik cihazları, cihazların kuruluşunu, ışık ve renk cümbüşünü büyük bir şaşkınlık, hayranlık ve merakla izliyor çadır bölgesinin sakinleri. Belki de izleyecekleri filminden çok,

onların hayatlarını sarsan asıl olay; kendileri için buraya gelen bu insanlar, gördükleri bu ilgi, yıllardır toprağın ve köklerinden sökülüp bir kenara atılmış olmalarına rağmen karşılaştıkları bu insani titreşimdi...

Adana'nın Tuzla kasabasına 5 kilometre uzaktaki Karagöçer mevkinde, kanal boyundaki bu sazlıklarda, Türkiye'de, hatta belki de dünyada bir ilk gerçekleşiyordu. III. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali kapsamında tarım işçilerinin trajik hikâyelerini anlatan "Zarokên Axa Qelişi-Çatlamış Toprağın Çocukları" adlı filmin gösterimi yapılıyordu. O akşam o çadırlardaki her şey ama her şey; oraya toplaşan insanların yüz ifadeleri, coşkuları, yaratılan empati, konuşmalar ve paylaşımlar, farklı dillerdeki insanların esprileri ve el-kol hareketleri, bütün olarak gerçekleştirilen eylem, her haliyle sanatkarane bir eylemdi. Akşam karanlığında kurulan sanat panayırında toplumsal bir şenlikti yaşanan... Kültürlerin kaynaşma şöleniydi oradaki, sanatın özellikle de sinemanın büyüleyici, görkemli hümanizmasıydı tılsımlı elleriyle oradaki insanların ruhlarına dokunan... Yabancılaşma ve şovenizm, kapitalizmin doğrudan ya da dolaylı bütün şiddeti, orada, o yaratıcı sanatsal fikir ve devrimci eylemin yaydığı ışıkta kayboluyordu.

Uluslararası İşçi Filmleri Festivali, bugüne dek buna benzer birçok ilke imza attı. Festivalin deneyimleri arttıkça, çalışmaları yoğunlaşıp toplumla buluştukça, yaygınlaşıp derinleştikçe yeni estetik çabalar da hayat buluyor. Örneğin Festivalin Adana aya-

ğında, başka bir ilk gerçekleştirildi. Festival tarihinden bir ay önce başlatılan sinema atölyesi, yaşadığımız coğrafyanın muhalif, emekten, barıştan, demokrasiden yana çaba harcayan, üreten yönetmen ve senaristlerini, sinema emekçilerini bir araya getirdi. Üç hafta boyunca devam eden yoğunlaştırılmış atölye çalışmasında; sinema tarihinden modern sinemaya, dünya sinemasından ulusal sinemaya, uzun metrajdan kısa metrajla, belgeselden fotoğrafçılığa, teknik ekipmandan kurgu-montaja birçok konuda sunumlar yapıldı, deneyim ve birikimler paylaşıldı. Fakat asıl önemlisi, bu kurslar pratik üretim süreciyle birleştirildi, katılımcıların yaratıcı fikirlerini ve potansiyel yeteneklerini açığa çıkartan set çalışmalarıyla desteklendi.

Atölye çalışmasına katılan Metin Yeğgin, küresel çaptaki muhalif sinema çalışmalarını aktardı, Sırrı Süreyya Önder sinemada hikâye ve senaryo üzerine bir sunuş yaptı. Kazım Öz, Kürt sinemasının gelişimini, yönetim ve yapım süreçlerini, özellikle de kısa metraj film sürecini anlattı. Remzi Kazmaz alternatif sinemayı, Ahmet Soner Türk sinema tarihi, özellikle de Yılmaz Güney sineması konusundaki birikimlerini aktardı, Meltem Şahiner ve Caner Yıldırım belgesel fotoğrafçılık konusundaki çalışmalarını, deneyimlerini, görüşlerini anlattı.

Atölye çalışması üç hafta sürdü ve deneyimli yönetmenlerimizin de cesaretlendirmesi ile katılımcı arkadaşlarımız sokağa çıktılar, bir kısa film çektiler, bilgisayar

oyunlarındaki şiddeti anlatan "Game Over" adlı bu kısa film festivalin açılışında gösterildi, ama asıl önemli bu atölyede, henüz çekilmeyi bekleyen çok sayıda senaryo ortaya çıktı ve bu projelerin hayata geçirilmesi için var gücümüzle çalışacağız.

Atölye çalışması, bu festivali düzenleyenlerin hareket ettikleri temel düşüncenin içeriğini dolduran öğelerin başında geliyordu. Çünkü festival, emekçilerin, dünyanın bütün nimetlerini yaratan ellerin sanatı ve onun estetiğini de üretebileceğine inanıyordu. Çünkü sanatın gücüyle; içinde yaşadığımız dünyayı üryan, açıklanabilir, anlaşılabilir, gizemden, efsanelerden ve kör inançlardan uzak, manipüle edilmemiş, alın teri kadar pırupak bir dünya haline getirmenin mümkün, olanaklı ve gerekli olduğunu biliyordu. Bu ve buna benzer çalışmaların, açık koşullarda, katılımcı, demokratik, dayanışmacı, birbirimizi destekleyen, birbirimize güç veren bir anlayışla yapılabileceği açıktır. İşte bu yüzden Uluslararası İşçi Filmleri Festivali, sadece katılımcılara film izletmek değil ama aynı zamanda emekçilerin, yoksulların, dışlanmış ve marjinalize edilmiş, her katman ve sosyal gruptan sömürülen insanların böyle bir ruh ve kavrayışla kendi yaratıcı dehasını harekete geçirerek, tasarladığı eşit ve özgür dünyayı, ona ulaşmak için estetikten uzak kalmadan, değer yaratarak kurabileceğini biliyor.

*İşçi Filmleri Festivali Adana Sinema Atölyesi Koordinatörü

Sizin filminiz yapılıysaydı...

Krizle birlikte işten atılan işçilerin verdiği mücadele 2009 yılına damga vurdu. Biz de fabrika direnişlerinde, grevlerde bulunan işçilere sorunları ile ilgili bir film yapılırsa nelerin yansıtılması gerektiğini sorduk, düşüncelerini aldık

UFUK KOŞAR

Film festivalinde gösterilmek üzere sizin durumunuzla ilgili bir film çekilseydi neleri anlatmasını isterdiniz?
ATV ve Sabah grevçisi Selim Suner: Biz bu durumdayken başkalarının halinin anlatılmasını isterdim bu filmde. Görmeyenlerin, görmezden gelenlerin, umursamayanların, demokrasi havarisi kesilip haberlere sansür uygulayanların, kendi kendine oto sansür uygulayanların, Türkiye'deki medyanın durumunun, medya çalışanlarının durumunun, filmde yansıtılmasını isterdim. Eğer bu durumla ilgili bir film çekiliyorsa olsaydı, bizim çıkmayacağımız film çok daha anlamlı olabilirdi.
Meha Giyim işçisi Mustafa Erdoğan: Günlerdir mücadelemizi sürdürüyoruz. Yaşamımızda o kadar zorlukla karşılaştık ki, bir de böyle sorunlu, sıkıntılı bir durumla karşılaştık. Bizi dışları attılar. Tüm bunlara rağmen mücadelemizi sürdürerek hakkımız olanı alacağız. Ben de bu durumu dünyadaki tüm insanlara

anlatmasını, onlara da böyle bir durumda kaldıklarında neler yapması gerektiğini gösteren bir film yapılmasını isterdim.
ATV ve Sabah grevçisi Mete Öztürk: Greve çıkmadan önce bir iki arkadaşla konuşurken şunu söylemiştim; "Şu sürecin, bu sendikal örgütlenmenin filmi çekilse siz hepimiz kötü insanlar olacaksınız ve izlerken kendinize küfür edeceksiniz. Biz de bu filmin iyi insanlarıyız" demiştim. Filmin yapılması, onlara izlettirilmesi ve kendi kendilerine küfür etmesini sağlamasını isterdim.
Meha Giyim işçisi Ali Bayraz: Firmanın 6 senelik elemanıyım. İşçilerin nasıl ezildiklerini anlatıldığı bir filmin yapılmasını isterdim.

Haklarımızın nasıl yendiğini, nasıl sömürüldüğümüzü, nasıl dışarıya atıldığımızı, vergi iadelerimizin nasıl ödenmediğini gösteren bir film olsun isterdim.

Tersane işçisi ve Limter-İş Sekreteri Kanber Saygılı: Çalışma ve yaşam koşullarını anlatan, aynı zamanda da insanca çalışma, insanca

yaşamın verilerini de ortaya koyan güzel bir dünyanın açığa çıkmasını sağlayacak bir film olmasını isterdim. Türkiye'de var olan olumsuzluklara karşı, demokratik bir ortam yaratması amacıyla, sesimize ses katması için, mücadelemizi insanlara anlatacak bir filmin çekilmesini isterdim.
Meha Giyim işçisi Zeynep Şener: İşçilerin haklarını, örgütlü olabilmeleri için ne yapmaları gerektiğini anlat-

masını isterdim. Patronlar bizim haklarımızı bizden iyi biliyorlar ama bize yansıtıyorlar. Hak tek başına arandığı zaman bu bir işe yaramıyor. Kimse bu durumdan dolayı emeğinin hakkına sahip olamıyor. Patronlardan korkuyorlar. Bunu kırmamızın en önemli rolü ise içi dayanışmasından geçiyor. O yüzden bir film yapılacaksa işçinin yanında olan bir film yapılmasını isterdim.

Sinemada engelleri kaldıralım

Yavuz Özkan'ın yazıp yönettiği Demir Yol, bu yılki festivalde görme engelli izleyicilerle buluşacak. Sesli betimleme yöntemiyle artık görme engelliler de film izleyebiliyor. Sesli betimleme yönteminde dikkat edilmesi gerekense izleyiciyi sıkımayacak kısa ve öz bir metnin oluşturulması, filmin orjinalinden uzaklaşmaması ve geri plan seslerinin ve müziklerinin deformasyona uğramaması.

Kısaca film oluşturulurken Filmlerdeki konuşmanın olmadığı boşlukların anlatılması olarak da tanımlayabileceğimiz sesli betimleme yönteminin örnekleri Türkiye'de çok az. Boğaziçi Mithat Alam Film Merkezi ile işbirliği içindeki Engelsiz Erişim Gurubu gönüllülerinin çalışmaları sonucunda ilk olarak çarpışma adlı kısa filmin sesli betimlemesinin yapılmasıyla ilgi gören bu yöntemle *Yazı Tura, Kayıp Balık Nemo* gibi uzun metraj filmlerin de sesli betimlemesi yapıldı. Derviş Zaim'in yönetmenliğini yaptığı *Cenneti Beklerken* ve Turgut Yasalar'ın yönettiği *Sis ve Gece* filmlerinin DVD'leri ise sesli betimleme seçeneğiyle piyasaya sürüldü. İşçi Filmleri Festivali kapsamında da Ömer Kavurun *Yusuf ile Kenan* filmi Boğaziçi Mithat Alam Film Merkezi ile işbirliği içindeki Engelsiz Erişim Gurubu'nun da desteğiyle geçen seneki festivalde sesli betimlemeli olarak görme engelli sinema severlerle buluşmuştu.

Festivalimize katkıda bulunanlar

Kazım Koyuncu Kültür Merkezi
 Fransız Kültür Merkezi
Jose Marti Küba Dostluk Derneği
 Goethe Institut
Nazım Hikmet Kültür Merkezi
 Belgesel Sinemacılar Birliği
Çankaya Belediyesi
 TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
 Türk-İş Tez-Koop-İş Sendikası
Ankara Barosu
 İstanbul Barosu
Küba Büyükelçiliği 1. Sekreteri Alejandro Simancas
 Yeni Film Dergisi
Yeni İnsan Yeni Sinema dergisi
 Altyazı Dergisi
Yeşilçam Sineması
 İzmir Konak Belediyesi
Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi

Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği
Dursun Akçam Kültür ve Sanat Vakfı
 DMS
Metin Copy Plus
 Hermes Ofset
YOYO Prodüksiyon
 Su'dem
Mahmut Erkenek
 Berker Özağaç
Dr. Haşım Hüsvreşahi

Festival Baskı Yayın Destekçileri

Tüm Bel-sen Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası

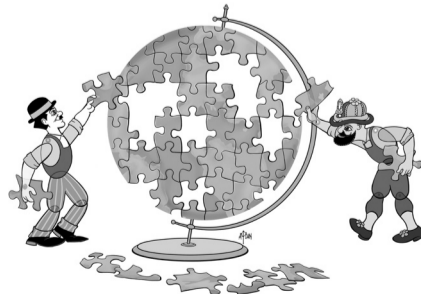
TMMOB Maden Mühendisleri Odası

Festivali Destekleyen Sanatçı Dostlarımız

Sırrı Süreyya Önder
Aytaç Arman
 Rutkay Aziz
Semir Arslanyürek
 Hüseyin Kuzu
Mustafa Alabora
 Bennu Yıldırımlar
Yetkin Dikinciler
 Derya Alabora
Ahmet Soner
 Hilmi Yarayıcı
Şevval Sam

Danışma Kurulumuz:

Ahmet Soner (Yönetmen)
Işın Turgut (BSB, Yönetmen)
 Mehmet Açar (Siyad)
Sadi Çilingir (Siyad)
 Tahşin İşbilen (BSB, Yönetmen)
Z. Tül Akbal Süalp (Öğretim Görevlisi)
 Necla Algan (Eleştirmen)
Ayla Kanbur (Eleştirmen)

Dünya özgür mü değil mi?

TÜL AKBAL SÜALP

İşte özgür bir dünyadayız. Özgürlük, eşitlik ve adaletin dünyasında sonsuza kadar mutlu yaşamakta mıyız? Bu kavramlarla ne yapabildiğimiz, bu kavramların bizim hayatımız için anlamı ya da toplumsal örgütleniş içinde bizim durduğumuz yer için bu kavramların nasıl tarif edildiği önemli değil mi? Yani aslında bu kavramların günlük hayatımızı deneyimlediğimiz pratikleri anlamında bize söyleyebileceği ortak tanımları var mı? Yoksa bu kavramlar kimler tarafından ve nereden bakılarak tanımlandıklarına göre büyük farklar taşıyorlar mı?

Ken Loach'ın 2007 yapımı filmi *İşte Özgür Dünya* (It is a Free World) aslında tam da böylesine sorular yumağının içinde hareket ediyor ve özgürlüğün anlamını ve daha da ötesi bedelini sorguluyor. Daha özgür bir dünyaya daha iyi ve özgür bir hayat talebiyle geldiğinizde, var olduğu söylenen ve ne kadar gelişkin olduğu üzerine bir efsanenin dünyadaki neredeyse bütün ders kitaplarında bir büyük gerçeklik olarak kazındığı yerde insan olma, üretime katılma, kendini, yaşamını ve çevreni yeniden üretebilme özgürlüğünün aslında ne kadar vardır? Bu bitmeksizin özgürlük adına yöneldiğimiz deneyimlerimiz, yaşadığımız en ciddi ve hayati sorun değil midir?

Kapitalist dünyanın bir büyük vaat olarak sunduğu bu özgür dünyada vahşetin, acımasızlığın küçük ve sıradan hayatların üzerindeki hâkimiyetine bakar Ken Loach ve

İşte Özgür Dünya
2007, 96'

Yönetmen: Ken Loach
Senaryo: Paul Laverty
Görüntü Yönetmen: Nigel Willoughby
Oyuncular: Kierston Wareing, Juliet Ellis, Leslaw Zurek

bizim de bu vaadi ve ardındakileri görmemiz için bir sahne kurar. Bu sahnede oyuncular da ete kemiğe bürünmüşlerdir gene; bütün Ken Loach filmlerinde olduğu gibi. Yarın sokakta karşılaşılıp konuşabilecekmişiz kadar yeryüzüne yakın, yaşama ve dolayısıyla hakikate yakın dururlar.

İranlı, dededen kitapçı bir aile ve ailenin babası mahkûm olmasın diye, ailece özgürce yaşayabilmek için geldikleri Londra'da soğuğa, açlığa, evsizliğe mahkûm olurlar. Çocukların eğitim alma haklarından mahrum

kalmaları da cabasıdır. Geldikleri bu dünya özgürlüğün ve demokrasinin beşiğidir ama onlar uğruna bedeller ödedikleri bu özgürlük adına şimdi, hem mahrum hem mahkûm bir hayat sürmektedirler.

Özgürlük ağır pahaya satılan bir metadır. Yoksullar için dolaşım değeri olmayan; dolayısıyla var olmayan bir meta. Neye yarayacağı, onunla ne yapılacağı bilinmez bir yabancı haldir özgürlük. Özgür olmadıkları için terk ettikleri ülkelerinde ya bir meslek sahibidirler ya bir eğitimleri, bir

ustalıkları vardır. Birilerinin bir şeyleridirler. Birileri için bir şey ifade edeler ve bu yüzden de birisidirler. Oysa bu özgür dünyada birdenbire hiç kimse oluverirler. Onlar ayakta kalmaya çalışırken birileri de onların üzerinden hayatını kazanır.

Vahşi doğanın vahşi kanunlarından daha vahşi koşullarda, güçlü olan ayakta kalacaktır. Ama buradaki güç tanımı da bir o kadar belirsizdir. Bu özgür dünyanın mevcudiyetinin bekası içinse daha fazla güçsüze sürekli ihtiyaç olacaktır.

Toplumun gerçeklerinden toplumcu gerçekliğe: Ken Loach

17 Haziran 1936'da Nuneaton, Warwickshire'da dünyaya gelen Ken Loach, Oxford Üniversitesi'nde Hukuk okudu. Üniversite yıllarındayken oyunculuk ve drama aslında daha çok ilgisini çekti. 1961 yılında BBC'de televizyon için çalışmaya başlayan Loach, Z Cars (TV dizisi, 1962) 1965 yılında televizyon için yaptığı *Cathy Come Home* önemli toplumsal problemler üzerine kurulu bir docudrama hazırladı. İngiltere'deki işçi sınıfı, bu sınıfın yaşam koşulları, ciddi evsizlik ve işsizlik problemleri, sosyal devletin bu konudaki tavrının eleştirisi üzerine odaklanan Loach'un, Tony Garnett'la yıllar sürecektir beraberlikleri de bu yıllarda başladı. Loach böylece, 1967 yılında *Poor Cow* filmiyle sinemada da film yapmaya başlamış oldu.

1969 yılında çektiği *Kes*, onu dünyada ve ülkesinde tanınmış ve önemli bir yönetmen yaptı. *Kes*, Ken Loach denince herkesin en iyi bildiği

filmidir. Barry Hines'in romanından uyarladığı film, kuzeyde madencilikle geçinen bir şehirde, yoksul ve yalnız hayat sürmek zorunda olan, sorunlu ve uyumsuz bir çocuğun bir kerkenez kuşuyla geliştirdiği bağı anlatır. Yorkshire civarlarında bir maden kasabasında, bir çocuğun madenci olmaktan başka seçeneği yok gibidir. Etrafı yorgun ve öfkeli adamlar, bezgin ve mutsuz kadınlarla çevrilidir. Hırpalanmak, itilip kakılmaktan başka bir deneyime ulaşması da pek olası değildir. O ise kendi olabilmeyi, kendine saygı duyabilmeyi bu kuşla geliştirdiği ilişki ile sağlamaya çalışır. Kuşu eğitir, ayakta kalmak, herkes gibi olmamak için bu kuşa tutunur.

Geçen yıllar içinde Ken Loach toplumsal analizi, işçi sınıfının deneyimlerini ısrarlı ve inatçı bir tavırla hiç elden bırakmadan beyaz perdeye taşır. Kimi dönemler filmleri gösterim ağlarına girememiş, seyirciyi ulaşamamış, ulaştığında da ilgi

görmemiştir. Kimi dönemlerdeyse onu uluslararası tanınırlığa kavuşturacak bir kabulle karşılaşmıştır. Ama Loach hiç bir dönemde kendi olmaktan vazgeçmez. Sosyalist duruşundan, işçi sınıfının yaşamına ve gündelik hayatına yönelik analitik bakışından, politik bir eylem gibi film üretiyor olmaktan taviz vermez. Geçen zaman içinde, Loach bu nedenlerle daha çok toplumsal gerçekçi bir yönetmen olarak tanımlanır. Ama gündelik hayatı, bu hayatın esas kahramanlarını, toplumun geniş kesimini, her gün yaşanan deneyimlerin gerçek sahiplerini hem televizyon için yaptığı dizi ve filmlerde, hem de sinemasında ete kemiğe büründürmek onun sinemasını en iyi tarif eden şey olur herhalde.

Onun bugün hem Türkiye'de hem de dünyada tanınan bir yönetmen olmasını sağlayan süreç ise 1990'lı yıllarla başlar. *Hidden Agenda* (*Gizli Ajanda*) (1990), *Riff-Raff*

(*Ayaktakımı*) (1990), *Raining Stones* (*Yağan Taşlar*) (1993), *Ladybird* (*Minikkuş Minikkuş*) (1994), *Land and Freedom* (*Ülke ve Özgürlük*) (1995), *Carla's Song* (*Carla'nın Şarkısı*) (1996), *My Name Is Joe* (*Benim Adım Joe*) (1998), *Bread and Roses* (2000), *The Navigators* (*Demiryolcular*) (2001), *Sweet Sixteen* (*Afili Delikanlı*) (2002), *Ae Fond Kiss* (2004), *The Wind That Shakes the Barley* (2006) Cannes'da büyük ödülü aldı *It's a Free World... (İşte Özgür Dünya)* (2007)).

Bu süreçte aldığı onur ödülleri, fahri doktoralık ünvanı daha büyük bir camiadan onay görmesini de beraberinde getirdi. İnataçı bir solcunun 90'lardan sonra bir tür malul gazi konumuna itilip itilmediği sorgulanabilir tabii. Ama Loach, onun duruşuna yakın olanları, yaptığı filmlerde bir umut bulanları hiç mi hiç hayal kırıklığına uğratmadı.

'100 binler' tekrar yürüyor

Bundan 18 sene önce Türkiye'yi ve onu ayakta tutan emekçilerini coşkulandıran bir yürüyüş kazındı zihinlerimize. Bu yürüyüşü belgeleyen filmin yönetmeni Metin Kaya ile "100 bin kişi"nin öyküsü üzerine bir röportaj gerçekleştirdik

UFUK KOŞAR

Maden işçilerinin 4 Ocak 1991'de, bölgedeki 100 binden fazla insanla birlik olup Zonguldak'tan Ankara'yı hedefleyerek başlattığı yürüyüşün 100. kilometrede 100. gününde karara bağlanması, tüm Türkiye'nin o dönem ve sonrasında konuştuğu bir eylemdi. Dönemin tanıklarının konuştuğu ve birçok haberin yazılıp çizildiği yürüyüş, 18. yıl dönümünde bir belgeselle çıktı karşımıza.

Belgeselci Metin Kaya'nın "100 bin kişiydiler" adıyla çektiği 68 dakika 30 saniyelik film, 91'den bu yana akıllarda kalan soruları tanıkları ile cevaplayarak tekrar gündeme getirirken, günümüz eylemlerine de ışık tutuyor.

Belgesel için aralarında eski Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, dönemin Başbakanı Yıldırım Akbulut, Çalışma Bakanı İmren Aykut da olmak üzere 150'yi aşkın kişiyle çekim yapılırken, müziğini Ahmet Özer, danışmanlığını Enis Rıza gerçekleştiriyor.

Belgeseli ne kadar zamanda hazırladınız?

Belgeseli yaklaşık olarak 2 yıl içerisinde hazırladık, toplamda 20.000 km yol yaptık 60 saat çekim ve 130 kişiyle röportaj yaptık. Filmin "döneme ait" görüntülerini GMİS ve Ülkü Özen'den aldık. Diğer görsel malzemeleri yani "fotoğraf ve gazete kopyalarını" sevgili Birol Üzmez, Mehmet Özer, Aladdin Kara'dan elde ettik ve yaptığımız çekimlerden oluştu. Filmin montaj ve kurgusu VTR yapım stüdyosunda yapıldı.

Zonguldak halkının unutulmaz tarihi ile ilgili olarak böyle bir belgesel yapma fikri nereden çıktı?

Türkiye işçi sınıfının 12 Eylül sonrasındaki daha önce örneği yaşanmamış bu baş kaldırmayı mutlak tarihe belge olarak bırakılması gerekiyordu. Ekip olarak bizler de bu eylemi baştan sona yaşamış insanlar ve Zonguldaklı olarak kamerayı sırtımıza alıp yola çıktık. Toplumsal hafızamızın ve belleğimizin silinmeye çalışıldığı günümüzde "Unutmadık Unutmayacağız" diyerek bu belgeseli çekmeye karar verdik.

Filmde talepleri için haykuran işçi sınıfının

mücadelesini bir kez daha anımsıyoruz. Buradan Zonguldak halkı ve diğer çalışan kesimlere başka bir uyanışın mesajı verilebilir mi?

Hem geçmişi irdelemek hem yeniden dersler çıkararak öz güvenlerini kazanmalarına, yeniden yapabileceklerine gönderme oldu sanırım. Zira sadece madenciler değil bir şehir greve çıkmıştı.

Günümüzde Zonguldak deneyimine benzer bir durum yaşansa sizce nasıl bir belgesel ortaya çıkarırdı?

Günümüze uyarlıysak bu durumu karşımıza şöyle bir sorun çıkarıyor; Bugün ülkemizde sendikalı işçi sayısı 400.000 civarında. 12 Eylül sonrasında hızla başlatılan bu sendikasılaştırma sürecinde meseleyi sadece işçi sınıfı örgütlenmesi üzerinden değil daha geniş düşünerek - Zonguldak örneğinde - olduğu gibi tüm kentin greve çıkması yani tüm emekçilerin birlikte direnmesi ile başarılabileceği gerçeğine götürüyor film bizi.

Dikkat ederseniz devletin güvenlik güçleri bu eylem süresinde bugün görmekte olduğumuz sert tavırlardan uzak daha yumuşak bir tutum sergilemezdi. Nedeni devletin şefkati değil, kitlenin büyüklüğüydü.

Grev ve yürüyüş hakkında çok şey yazıldı, çizildi ama belgesel ilk defa yapıldı. Siz yapmış olduğunuz filmle neyi amaçladınız?

Beni bu projeyi çekmeye iten nedenlerden biri olarak şunu söyleyebilirim, grev sonrasında sendika başkanı Şemsi Denizler'in kapitalist kültüre yenik düşmesiyle başlayan kirlenme ve bu kirlilik bu şanlı eylemin üzerine kara bulut gibi çökmüştü tam da bunun üzerinden kaldırma çabasıdır diyebiliriz.

Kahramanlar yaratmadan başarabileceğini örgütlü kitlenin asla yenilemeyeceğini ve bireysel çabaların sabun köpüğü gibi kaybolacağını kurgum sürecinde anlatmaya çalıştım. Yukarıda da söylediğim gibi önce tarihe not düşmek, unutturmamak ikincisi üzerine düşen Denizler gölgesini kaldırmak ve örgütlü hayatın neleri başarabileceğine kanıtlarıyla ikna etmek. Belgeselcinin görevi sonuç çıkarmak değildir. Elbette bir fikrim var ve tarafım bu ise kurgu sırasında özneliyor zaten kaçınılmaz olarak.

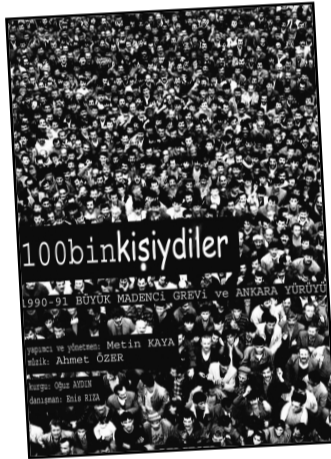

Filminden sonra 'hadi çıkalım, bu uyuşmazlıkları mücadeleyle, yürüyerek çözelim' diyesi geliyor insanın ve birçok kahramanı var...

İzleyince film "hadi tekrar yola çıkalım" dedirtiyorsa bu beni mutlu eder zira bağımsız ve muhalif sinema yapmaya çalışan biri olarak başka ne bekle-yebilirim ki.

Buradan filmde size yardımcı olan eski sendikacılara, devlet yetkililerine, işçilere ayrıca günümüzdeki diğer işçi ve sendikacılara, yetkililere diyeceğiniz var mı?

Var elbette söylenecek çok söz.. Sendikaların bugünkü sorumluluğu bir iş yerinde ve iş kolunda örgütlenmekten öte toplumun tüm katmanlarıyla buluşabilecek mekanizmaları oluşturmak ve toplumsal muhalefete önderlik etmektir.

100 Bin Kişiydiler

Yönetmen: Metin Kaya
Görüntü Yönetmeni: Metin Kaya
Kurgu: M. Oğuz Aydın
Danışman: Enis Rıza
Müzik: Ahmet Özer
2009, 72'

O gün, baretleri, çizmeleri, azık torbalarıyla işçiler, madenci anıtının önünde toplandılar. Suskun ve kızgındılar. Birden kalabalıkta bir dalgalanma oldu ve kadınlar kentin çı-

kışına doğru yürümeye başladı. Ardından sokaklardan akan o uğultu: "Gemileri yak-tık/geri dönüş yok. Bir karar alınmamıştı. Kimse bir şey söylemiyordu. Ama maden İşçileri ve kadınlar Ankara'ya doğru yola koyuldular. Aslında yürüyen Zonguldak kentiydi. Belgesel, 1990-1991 büyük madenci grevini, başından sonuna dek bütün tarafların tanıklıklarına başvurarak anlatmaktadır.

Nâzım Hikmet ve Küba

“Nazım, hayata veda ettiğinde, Küba’ya ikinci bir seyahat hazırlığında olduğunu okudum. İlk ziyaretinde, Adada henüz başlatılmış, özgürlükçü ve devrimci esere hayranlığının gerçek bir türküsü olan “Havana Röportajı” adlı şiirini bıraktı. Şimdi ise; bu tarihi olayın farklı yönlerini bir araya getiren bir de belgesel film hazırlandı”

ERNESTO GOMEZ ABASCAL

Tarih 6 Temmuz 1958 Cuma günü, Fidel Castro ve Ernesto Che Guevara, Meksika Şehrinde bir hapishanede mahkumlar. Hükümete karşı gizli fesat ve yasadışı yollardan silah temin etmekle suçlanıyorlar. Gerçekten de; birkaç ay sonra Granma gemisiyle Sierra Maestra’da gerilla mücadelesini başlatmak üzere 82 genç devrimciden oluşan bir grupla bir yolculuk örgütlemekteydiler.

Che, hapisten ailesine yazdığı aynı tarihli mektubunda; halkını ezen, emperyalizm yanlısı diktatörlükten Küba’yı kurtarmak üzere Kübalı devrimcilere katılmaya karar verdiğini anlatmıştır. Bu görev uğruna hayatını kaybetme ihtimali karşısında, Che şöyle yazmıştır: “Şimdiden ölümümü bir başarısızlık olarak görmüyorum, hatta (Nazım) Hikmet’in de dediği gibi: “YALNIZ YARI KALMIŞ BİR ŞARKININ ACISINI TOPRAĞA GÖTÜRECEĞİM”.

Şiire tutkun ve kendisi de bir şair olan, Che, Nazım Hikmet’i okumuştur, hatta hapisteyken ve idam cezasına çarptırılma tehdidiyle karşı karşıyken karısına yazdığı “1. Mektup” başlıklı şiirinde kendisinden bahsetmiştir.

O zamanlar, Nazım Hikmet, zaman içerisinde tüm dünyanın emperyalist hakimiyet ve adaletsizlikle mücadele sembolüne dönüşecek, Latin Amerikalı genç bir devrimcinin, şiirlerini okuduğunu bilemezdi.

1961’in ilkbaharında Havana’da bulunduğu süre içerisinde, ne Che

Guevara’yla ne de Fidel Castro’yla buluştuğuna dair hiç bir fikrim yok. Küba’da Nazım’la şahsen ilgilenen, Kübalı büyük şair Pablo Armando Fernandez, kısa bir süre önce Türkiye’ye geldi ve ben de kendisine bunu sordum ve o da devrimci yöneticilerle yaptığı olası görüşmeleri bilmediğini söyledi, yine kendisinin belirttiği üzere ama kesinlikle olmadığı söylenemez.

Nazım’ın, Haziran 1963’de Moskova’da hayata veda ettiğinde, Küba’ya ikinci bir seyahat hazırlığında olduğunu okudum. İlk ziyaretinde, Adada henüz başlatılmış, özgürlükçü ve devrimci esere hayranlığının gerçek bir türküsü olan “Havana Röportajı” adlı şiirini bıraktı. Şimdi ise; bu tarihi olayın farklı yönlerini bir araya getiren bir de belgesel film hazırlandı.

Moskova’da ve diğer Avrupa başkentlerinde bulunduğu süre içerisinde “Sürgünün zor zenaatını” paylaştığı, Küba’nın ulusal şairi Nicolas Guillen’in yakın dostu

olmuştur, eserleri altmışlı yıllarda Küba’da yayınlanmış ve tanınmıştır. halkların davasına gönül veren ve yalın diliyle genç yazarlar arasında çok büyük takdirle karşılanmıştır.

Nazım Hikmet’i Küba’yla ilişkilendiren diğer bir tarihi olay daha mevcuttur, ama bu olaydan daha önce bahsedip bahsetmediğimi bilemiyorum.

Kübalı vatanseverler, otuz yıl kadar süren, İspanya’dan bağımsızlıklarını almak üzere başlattıkları savaşın tam sonlarına gelmek üzereyken, Sultan II. Abdülhamit, çok büyük bir ihtimalle aynı dönemde Girit’te karşı karşıya kaldıkları ayaklanmada uygulamak üzere, bu savaşa dair tecrübe edinilmesi amacıyla Küba’ya bir Komisyon gönderir. Osmanlı ordusundan Enver Paşa’yı[1], bu görevi yerine getirmesi için Özel Elçi olarak seçer.

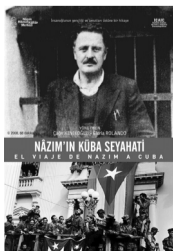
Türkiye’ye sığınmış ve Rusya’yla yapılan bir savaşta hayatını kaybeden, Polonyalı bir kontun oğlu olan, Osmanlı Paşası, Küba’daki görevi

enasında bilinmeyen bir sebepten ötürü yaralanmıştır. Adadaki duruma dair gönderdiği şifreli raporları, İstanbul’daki Osmanlı arşivlerinde muhafaza edilmektedir. Bir raporunda, eğer Amerika Birleşik Devletleri Küba’ya müdahalede bulunursa, İspanyol sömürgeciliğine karşı savaşan Kübalı vatanseverlerin, yeni işgalciden kendilerini savunmak üzere silahlarının yönünü değiştireceklerini bildirmiştir. Gerçekten de; başta Jose Marti olmak üzere, Küba’nın bağımsızlık mücadelesinin en önemli fikir insanları, Kuzeydeki komşumuzun ihtiraslarını anlatan tehlikelere karşı uyarılmıştır.

Daha sonra ise; Enver Paşa’nın, büyük Türk ozanının büyük babası olduğunu öğreniyoruz. Efsane Nazım ailesinden bir kanının, ülkelerimiz arasındaki tarihi bağların gelişmesi için hizmet ettiği de söylenebilir.

[1] Bu Enver Paşa, daha sonra Atatürk döneminde bakanlık yapan Enver Paşa değildir.

Nâzım’ın Küba Seyahati

2008, 68'

Yönetmen: Çağrı Kınikoğlu, Gloria Rolando

Nâzım Hikmet, 1961 yılında Kübalı şair arkadaşı Nicolas Guillen’den bir davet alır. O sırada Dünya Barış Konseyi yöneticisi de olan Nâzım Hikmet, 1959 yılında gerçekleşen Küba Devrimi’nin seyrini ve kazanımlarını yerinde görmek üzere 1961 yılının

Mayıs ayında Küba’ya gider. Küba’daki gözlemleri, “Havana Röportajı” ve “Saman Sarısı” şiirlerine ilham verir. “Nâzım’ın Küba Seyahati” filmi, bugüne kadar biyografi çalışmalarında çok fazla üzerinde durulmayan bu yolculuğu gün yüzüne çıkarıyor. Film, bir yandan Nâzım’la seyahati sırasında tanışmış Küba’nın önemli aydınlarının tanıklıklarıyla ilerlerken, diğer yandan da Nâzım’ın kendi sesinden “Havana Röportajı”

dizeleriyle, Küba Devrimi’nin ilk yıllarının coşkusunu ve heyecanını perdeye taşıyor. Filmdeki sürprizlerden biri de, bugüne değin az sayıda insanın ulaştığı “Havana Röportajı” şiirinin Nâzım’ın kendi sesinden sunuluyor olması. “Nâzım’ın Küba Seyahati”, Küba ve Devrim’in Nâzım’ı, Nâzım’ın da Kübalı aydınları, sanatçıları ne kadar derinden etkilediğinin, içten ve yoldaşça bir kucaklaşmanın hikâyesidir.

'Kalbim Arjantin halkıyla attı'

"Yaşadıkları tecrübenin onları nasıl değiştirdiğine, bu işyerinin yapılanması sırasında çeşitli yeteneklerinin nasıl geliştiğine ve politik görüşlerinde meydana gelen değişikliklere şahit olmuştum. Böylesi bir kadere sahip olduklarını bilmeyen bu kadınlar için, hayat bir daha asla eskisi gibi olmayacaktı"

ISAAC ISITAN

30 yılı aşkın bir süredir belgesel filmler çekiyorum, fakat başladığım her yeni proje, hala kendimi bir öğrenciyim gibi hissettiriyor bana- yeniden çalışmalara başlıyorum, insanlarla yeni bağlantılar keşfediyorum.

Hala izlerini taşıdığım, hayatımdaki en büyük etken, Türkiye'de doğduğum kasabadır. Orada edindiğim insani değerler hayatıma rehberlik etmeye ve eserlerime esin kaynağı olmaya devam ediyor.

Bir çiftlikte doğdum ve büyüdüm. Hayatımda parayı ilk kez 8 ya da 9 yaşındayken gördüm. Büyüdüğüm yer kendi kendine yetebilen bir kasabaydı. Köylüler mahsullerini takas ederek geçimlerini sağlıyor ve bu doğal ortaklık sayesinde halkın bütünlüğü korunmuş oluyordu. Bu yaşam şekli hafızama kazınmış durumda ve hayatın bütün alanlarında ortaya çıkan özerklik arayışım, modern dünyamiz hakkındaki görüşlerim üzerindeki etkisini sürdürmeye devam ediyor.

L'Argent (Para) filmimin çekimlerine başlamak için Türkiye'ye döndüğümde gördüm ki; bazı şeyler büyük ölçüde değişmişti. Daha önce dünyanın kendi kendine yetebilen yedi ülkesinden biri olan Türkiye, IMF'nin uyguladığı on dokuz yapısal düzenleme (kotalar, Amerikan buğdayının ve Avrupa şekerinin fiyatındaki indirim, gıda sektöründeki fabrikaların kapatılması ve bununla birlikte gelen işsizlik sorunu vs.) sonrasında ülke nüfusunun yüzde 40 kadarında, tam anlamıyla bir gelişim sağlayabildi. Peki, bu bir gelişim olarak adlandırılabilir mi?

'Para' filmimde, ekonomik kriz dolayısıyla düşüş yaşayan, dünyanın iki zengin ülkesi, Türkiye ve Arjantin'in hikâyelerini kaynak olarak kullandım. Arjan-

tin halkı krizin üstesinden gelmenin ve ekonomik kriz sırasında ülke ekonomisinin yüzde 40'ını oluşturan yerel ekonomiyi canlandırmanın yeni bir yolunu buldu.

Arjantin'de bulunduğum süreçte, Buenos Aires sokaklarında, ellerinde kaşıkla boş tencerelere vurarak gösteri düzenleyen milyonlarca insanı bir arada görünce heyecana kapıldım. Güç dengesindeki bu değişikliğe kendi gözlerimle şahit olmuştum: Yozlaşmış ve çöküş yaşayan hükümetlerin yerini komşu meclisler aldı. Sadece bir ay içinde dört başkanı devirmeye yeten dayanışmalarını gördüğüm andan itibaren ise, kalbim Arjantin halkıyla birlikte atmaya başladı. Hükümetler meşruluğunu yitirdiğinde, isyan doğal bir gereksinim haline gelir. Ve Arjantin halkı bu haklarını, terk edilmiş fabrikaları zapt ederek ve yerel ekonomilerini bütünüyle değiştirerek kullanmayı tercih etti. Tam da Brukmanlı kadınların yaptığı gibi.

Arjantin'e yaptığım yolculuk öncesinde Brukmanlı kadınların ününü duymuştum. Erkek kıyafetleri içindeki kadın terziler, patronları bir adres bırakmaksızın fabrikalarını terk edince fabrikayı işgal etmişlerdi (Aralık 2001). Kadınlar, işçi-yönetimi modelini kullanarak fabrikayı yeniden örgütlediler. Bütün kararlar düzenlenen toplantılarda ortak olarak alındı ve herkese eşit maaş verilmesi gerektiği kararlaştırıldı.

Brukman'ın işgalinden iki ay sonra, <işverensiz işçiler> çoktan demokratik Arjantin'in simgesi haline gelmişti bile. Kadınlar, ilk tahliye girişimine toplantılarda bir araya geldikleri komşu yörelerin desteğiyle karşı koydular ve kadınları korumak için bir gözcü komitesi oluşturuldu.

Coşku ve şevk dolu, ama karşı konulamaz olduğu kadar yürek parçalayıcı

olan halk desteği sayesinde olayın ilk saatlerini çekmeyi başardığımda mutluluktan havalara uçtum. İşverenler krizin en kötü süreci aştığında, onlara karşı yürütülen sahtekârlık suçlamasının bir sonucu bağlanmamış olmasına rağmen, işçilere gasp etme suçundan dava açmaya karar vermişti.

'Para' filmimin kurgusunu tamamlamak için Kanada'ya döndüğümde, işyerlerinde saygı görmek ve gelir kaynaklarını korumak için sadece yasal şartlarda değil aynı zamanda sokaklarda da mücadele veren bu cesur kadınların hikâyesindeki kilit noktaları yakalayabilmek amacıyla, Carlous Broun ve Roberto Leonardo gibi Contrainagen'den tanıdığımız arkadaşlarımızla ortak bir çalışma yürütmeye şansına eriştim.

Kadınların binanın değil ama makinelerin mülkiyetine sahip olmasını onaylayan yasal zaferden ve kadınlarla birlikte yaşadığım, günlük işçi-yönetimi yapısını gözlemleme imkânı bulduğum iki buçuk aydan sonra 2005 yılında geri döndüm. Yaşadıkları tecrübenin onları nasıl değiştirdiğine, bu işyerinin yapılanması sırasında çeşitli yeteneklerinin nasıl geliştiğine ve politik görüşlerinde meydana gelen değişikliklere şahit olmuştum. Böylesi bir

kadere sahip olduklarını bilmeyen bu kadınlar için, hayat bir daha asla eskisi gibi olmayacaktı.

VE ŞİMDİ

'Para' filminde ekonomik yeterlilik için atılan ilk adımları ve The Brukman Women filminde işçi-yönetiminin yapısını keşsettikten sonra, vatanım Quebec'de kendi kendine yetebilme teması üzerine başka bir belgesel film çekiyorum. Şu anda, yaratıcılığı sayesinde kırsal göç sorununu frenlemeyi başarmış küçük bir hayali kasaba üzerine odaklanıyorum. Kasaba halkı, aralarındaki dayanışmanın gücünü ve ortak zekâlarını kanıtlamak amacıyla kesin kararlar aldılar (devinimi artırmak için ücretli izinler vs.) ve kendine yetebilen bir toplum haline geldiler.

Bu kişisel ve evrensel sağduyuya şahit olduğum andan itibaren, mücadele etmekten nasıl vazgeçebiliriz? Keşke başka bir dünyanın mümkün olduğuna inabileceğim başka bir hayatta filmler çekmeye devam edebilsem! (ki, kısa bir süre önce vatanımda sürdürdüğüm hayatın çok da farklı olmayan bir hayattır bu!)

Çeviren: Mehtap Çakır

Brukmanlı Kadınlar

2008, 88'

Yönetmen: Isaac Isitan

Senaryo: İshaac Isitan, Carole Poliquin

Editing: Fernando Lopez Escrive, Diego Briceno-Orduz

Röportajlar: Carole Poliquin, Lucila Rolon

Orijinal Müzik: Roberto C. Lopez

"Brukman'lı Kadınlar", Arjantin'de yaşanan ekonomik çöküş koşulları altında, Buenos Aires'teki bir erkek giyim

fabrikasını devralan kadın işçilerin ilham verici öyküsünü anlatmaktadır. Brukman Giyim Şirketi'nin sahipleri ödemeleri imkânsız olan faturalar, bütçe açığı ve işçi ücretleriyle karşı karşıyadır ve tüm yönetimi işçilere tek bir kelime açıklama yapmadan tasfiye etmiştir. Zanaatlarına, ailelerine ve birbirlerine olan bağlılıklarının verdiği güçle Brukman işçileri fabrikayı kendilerinin işletmesine karar vermiştir. Kısa bir süre sonra şirketin önceki sahipleri ve hükümet fabri-

kaya gelmiş ve bu durum işçilerin en temel hakları olan insanca yaşam hakkını savunmalarına yönelik barışçıl ve zorlu bir protestoyu başlatmalarına neden olmuştur. Yönetmen İshaac Isitan filmiyle, izleyiciyi işçilerin mücadelesinin her aşamasında gezdirmekte ve olayların tam merkezine götürmektedir.

Ödüller

31. Big Muddy Film Festivali John Michaels Ödülü 2009, Figra Film Festivali Büyük Ödülü, 2009

Sinemada emek örgütleniyor

ZAFER AYDEN

Tüm ülkede olduğu gibi sinema sektöründe de olumsuz koşullar vahşice sürüyor. Daha çok kar, daha çok kar hırsı henüz sektör olamamış film üretim alanını ahlaki ve kuralı olmayan bir iş alanına çevirmiştir. Dünyada yüz yıl önce belirlenmiş çalışan hakları sinema çalışanlarının çok uzağındadır. Sigortasız, iş güvencesiz, günlük 16-24 saate varan çalışma süreleri düşük ücretler, ödenmeyen ücretler yoğun yaşanan ve öne çıkan sorunlardan bazılarıdır. Öyle ki bu çalışma koşulları ölümlere varan kazalara yol açabilmektedir.

Kriz söylentilerinin ülkeyi sarmasıyla birlikte sinema sektörü de yoğunlaşan sorunlardan payına düşeni aldı. Yayımdan kaldırılan, çekilip yayınlanmayan diziler, kadroların daraltılması, ücretlerin 7-8 yıl önceki seviyelerde dayatılması, var olan işsiz sayısını ikiye katlamıştır. Yani sektör çalışanlarının 5'te 1'i (yaklaşık 2000 kişi) işsizleştirilmiştir. Reklam ve stüdyo çalışanları ile üniversitelerin ilgili bölüm mezunlarının alana girişleri de düşünüldüğünde durumun boyutlarının ürkütücülüğü bütün çıplaklığı ile ortadadır.

Tekrar yayın/gösterim nedeniyle oluşan telif haklarının ödenmesinin düzenlenmemiş olması yaşanan başka bir sorun olarak durmaktadır. Sinema filmleri destek ve gösterim salonu bulmakta zorlanmaktadır. Bu yüzden

hak gaspları, ücret alacakları nedeniyle hukuksal başvurular çoğalmıştır.

Uzunca bir süredir yaptığımız meslek branş toplantılarında tartışılan bu sorunların ortak çözümlerini ulaşabilmek için tüm çalışanların sendikal örgütlenmesinin hızlandırılarak sürdürülmesi öncelikli karar olmuştur. Aynı süreçte branşların (reji, görüntü, sanat vb..) iş tanımlarının uluslararası standartlar çerçevesinde sanatsal nitelik göz ardı edilmeden, mesleki ve etik ilkeler ve

ilişkileri de kapsayarak yapılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Sinema sektöründe iş yaşamının yeniden yapılanması için önemli bir adım da üzerinde çalışılan takım sözleşmesi olmuştur. Sinema emekçilerinin işverenler karşısında gasp edilen haklarının geri alınmasını, korunmasını, daha da ileri kazanımlar elde edilmesini sağlayacak bu sözleşme çalışma koşullarını da belirleyecektir. Şöyle ki günlük çalışma süreleri, dinlenme süreleri, fazla çalışmalar ve ücretlerin, taban

fiyatlar, haftalık dinlenmeler, güvenlik şartı, iş güvencesi, nitelikli eleman, sağlık önlemleri ve tedavi gibi daha birçok konu yasalar çerçevesinde bu takım sözleşmesi ile Sine-Sen'i taraf kılarak güvence altına alınabilecektir.

İş kolları, telif hakları, emeklilik (borçlanma) hakkı, sinema kurumu, sinema yasası gibi yasal düzenleme ve yapıların oluşabilmesi içinde hem sektördeki kurum ve kuruluşlarla, hem de Kültür Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı gibi devlet kurumları ile ilişkiler görüşmeler sürdürülmektedir. Bileşeni olduğumuz Ulusal Sinema Platformu, Kültür Bakanlığı Danışma Kurulu gibi oluşumlarda da tüm sinema emekçilerinin haklarını gözeten temsiliyetimiz sürmektedir.

Elbette ki ülkede uygulanan ve tüm emekçi yoksul halkı hedef alan; sömürü temelli, baskıcı, anti-demokratik, şoven, yoksullaştırma ve yoksullaştırma politikalarına karşı duyarsız kalmamız, kendi sektörümüzün sorunlarını tek hedef görmemiz mümkün değildir.

Bu nedenle bütün hak ve halk mücadelesini, kendi mücadelemiz kabul ediyor ve elden geldiğince çaba gösteriyoruz.

Umutluyuz, umutlarımızı yarınlara taşıyabilmek için de yeni bir yapılanmanın başlarında.

Umarım hep birlikte başarırız.

İnsanca yaşanılabilir bir dünya dileğiyle.

Sadece ekmek değil gül de istiyoruz

“ ‘Söz’ lerimizin, aklımızın, bedenimizin bir “değer” olduğunu, pazarlarını değil, varoluşsal zeminlerini aradıklarını anlamaya ve farklı toplumsal zeminlerde buluşmaya ihtiyacımız var”

AYLA KANBUR

İşçi dünyası çok genişlemiş, ve bu dünyanın aslında hiç olmadığı kadar hepimizi kapsamış olduğunu söylemek zor değil. Hatta günlük hayatlarımızda kendimize yalanlar söyleyerek geçen bir zaman diliminde yitirilmiş bir ömrü de bu kapsamın içinde düşünebiliriz. Çok uzun zamandır bedenimizle birlikte sahip olduğumuz aklımızı da pazarda değişime soktuğumuz bir “meta” olarak hissetmemek mümkün değil. “Pazar”ların her yere yayıldığı, insan oluşun bir “mal”a dönüşmesini herkesin yaşadığını da söyleyebiliriz. Çoğu bireyin pazar payları yüksek olsa bile tatminsiz yaşamlarını sürdürmelerinin sebeplerinden biri de bu durum olabilir. İnsanın kendini gerçekleştirme isteği sonu gelmeyen bir arzuya dönüştürülmek üzere öylesine hoyratça kullanılmıştır ki beraberinde gelen “etik” bir krizin de kaçınılmaz olarak içindeyiz. Yarışa sokan, dolayısıyla kendimizi ve çevremizle ilişkimizi ortadan kaldıran bir hedefe kilitleyen bir arzu bu. Böyle bir dönemin doruğuna ulaşmış görünmekteyiz ve “kendilik” değerimiz bizden daha da uzaklaşmış görünüyor. “Değiştirilebilir” oluşumuza inandığımız zeminsiz geniş bir pazardayız. Ama hala birbirimize yaslanmak ihtiyacımız da sürüyor.

Kapitalizmin en geniş pazar hacmine (dünya zemininin küreselleşme biçimi) ulaşması tarihsel olarak sadece ekonomik değil, aynı zamanda bireylerin “başka bir dünyanın imkansız” olduğuna inmasını sağlayan siyasal ve kültürel alanı, yine aynı ekonomik güçle elinde tuttuğu (rıza biçimiyle) Gramsci’den bu yana bilinir. Medya’nın en özgürlükçü sesleri bile “malum” kabuller üzerinden haberlerini verirler; küçük anlatıları hep “sorun” çıkaranlar ile “düzeni” sağlamaya çalışanlar arasındadır ve anlatı çözümsüz ama bir uzlaşmayla biter. Nedeni düzene uyumlu “arkadaşlar”ın çıkarları ile sorun çıkaran arkadaşların arasında, “söz”ün geçebildiği kanallarda bir sorun olmasıdır aslında. Söz, “gerçek değer”iyle ortaya çıkmadığı için de birçokları arasında uçup gider.

Bir “değer” olduğumuzu hissettiren tüm dayanakların ortadan kalkması, eş zamanlı olarak benzerlerimizle yanyana gelmenin “anlamsız” kılınması ve yanyana gelince de farklılıklarımızın “değiştirilebilirlik” yarışına kurban edilmesiyle kolaylaştırıldığı söylenebilir.

“Söz” lerimizin, aklımızın, bedenimizin bir “değer” olduğunu, pazarlarını değil, varoluşsal zeminlerini aradıklarını anlamaya ve farklı toplumsal zeminlerde buluşmaya ihtiyacımız var.

İşte şimdi burdayız: Uluslararası Türkiye İşçi Filmleri Festivali

Japonya’da Aralık ayında, Kore’de Kasım ayında ve Latin Amerika’da her yıl farklı bir ülkenin ev sahipliğinde organize edilirken Amerika’da 1994 yılında başlamış festival, Türkiye’de 3 yıldır 1 Mayıs’la başlayıp aynı anda üç büyük şehri ve yıl boyunca Türkiye’nin birçok şehrini dolaşiyor. Festival, yalnızca sinema salonlarında değil, işyerlerinde ve sendikalarda da dünyanın birçok ülkesindeki benzer “söz”leri birbirleriyle buluşturuyor: Üretenlerin, onları merak edenlerin,

farklı öykülere ve dünyalara bakmak isteyenlerin benzerlerini bulduğu, emeklerin biraraya geldiği bir festivalde hepimizi biraraya getiren “kaygısızca varolabilmenin” şenlik hali.

Farklılıklarımızla, tarihi, ekonomik, siyasal kültürel benzerliklerimizle birarada “başka bir dünya isteriz” demenin zeminlerinden biri olan Uluslararası Türkiye İşçi Filmleri Festivali devam ediyor. “Başka bir dünya hala mümkün” sadece yeniden hayal gücümüze dönmek için birbirimizi yeniden görmemiz yetmez mi?

Şehir görüldüğü kadar ‘sakin’ değil

NECLA ALGAN

Robert Guediguian, Marsilyalı, komünist bir geçmişe sahip, Ermeni asıllı Fransız bir yönetmen. Bu özellikleri, onun çektiği bütün filmlerin alt metni oluşturduğu için belirlemek gerekiyor. Özellikle gençlik yıllarında komünist hareketin içinde yer almış. Yaşadığı kent Marsilya’nın toplumsal yaşamı konusunda oldukça bilinçli ve deneyimli. 1997 yılında gerçekleştirdiği “Marius ve Jeanette” adlı filminde işçi sınıfı ve Marsilya’nın toplumsal dokusundan hareketle, oldukça isyankar ve bir o kadar da neşeli ütopik bir atmosfer çizerek, dünya görüşünü çok canlı bir biçimde dışavurmuştu. Guediguian, Bütün filmlerinde rol alan eşi, yetenekli oyuncu Arienne Ascaride ile birliktliği, hem hayat hem de iş arkadaşlığı filmlerine ayrı bir zenginlik katmaktadır.

“Şehir Sakin” filminde, Marsilya’da şiddet, eroin bağımlılığı, ırkçılık gibi önemli problemlerin pençesinde acı

çeken birkaç kahramanın öyküsü anlatılır. Filmin ana karakteri olan Michele, bir balık fabrikasında işçidir. Henüz yirmi yaşında bile olmayan eroin bağımlısı kızı Fiona ve üç aylık küçük torunu ile bir yaşam mücadelesi içindedir. Fiona eroin temin edebilmek için fahişelik yapar. Michele ‘in kocası Ameline, her türlü aile sorumluluğuna boş vermiş, üstelik de aşırı sağ gruplara takılan bir alkoliktir. Michelle işten eve döndüğü zaman, bir yandan ağlayan bebeğe mama hazırlar, diğer yandan eroin krizine giren kızına eroin iğnesi hazırlar. Michelle kızına eroin sağlamak için fahişelik bile yapmaya yeltenir. Eski dok işçisi, yeni taksici Paul’dan kızına eroin sağlamak için para alır.

Paul, tazminatını alıp bir taksi alabilmek için sendikadaki arkadaşlarını yarı yolda bırakmış ve mücadeleden çekilmiştir. Pazar günleri ziyaretlerine gittiği, komünist yaşlı anne ve babasından başka hiç kimsesi olmayan

yalnız bir insandır Paul. Çocukluğunu ve gençliğini, aile geleneği bağlı olarak direnişçi solun içinde geçirmiş olmasına rağmen artık yorulmuş ve perspektifini kaybetmiştir. Michelle’le ilk karşılaşmalarında onu gülümsetebilmek için bildiği bütün dillerde Enterasyonal’i söyler.

Michelle, bar işletmecisi Gerard’dan kızı için eroin satın alır. Gerard, Michelle’in gençlik aşkıdır. Arkadaşlıkları hala sürmektedir ama Gerard artık her türlü yasadışı işleri yapan, karanlık bir adam olmuştur.

Bu arada hapisten yeni çıkmış olan genç Afrikalı göçmen, Abderrahman, hapisteyken kendisiyle ilgilenen sosyal görevli müzik hocası Vivienne’den çok etkilenmiştir. Bu aşk Abdurrahman’ın içini o güne kadar sürdürmekte olduğu hayatı değiştirmek arzusuyla doldurmuştur. Ama nasıl gerçekleştirecektir bu arzusunu? Vivienne’nin artık pek bir ilişkisinin kalmadığı mimar kocası, aşırı sağ meclis üyeleriyle işbirliği içinde

yürüttüğü, eski sanayi bölgelerini yok edecek kentsel dönüşüm projelerini hazırlamaktadır.

Geçmiş komünist olan kentte aşırı sağ iktidar ortak olacak kadar güçlenmiştir.

Filmin isminin aksine şehir hiç sakın değildir. Tam tersine bu şehir karmaşa, acı, ihanet, yalnızlık, şiddet ve haklarından mahrum edilmiş, şehirdeki Cezayirli göçmen nüfusunun artışıyla, çatışmaların ve aşırı sağın ciddi bir biçimde yükselişine sahne olmaktadır. Filmin şehrin 360 derecelik bir panoramik kamera hareketiyle başlamasından sonra olanlar bunlardır. Filmin sonunda filmin bazı karakterleri hayatlarını kaybedecekler ve geride kalanlar ise hüznün yalnızlık ve dışlanmışlık dolu hayatlarına devam edeceklerdir.

“Şehir Sakin”, adının tam tersi olarak bir kentin içinde yaşanmakta olan yoksunluk, terk edilmişlik, acı ve diğer tüm toplumsal altüst oluşlarla ilgili oldukça sarsıcı bir filmidir.

Uluslararası İşçi Filmleri Festivali'ne dair bir kaç söz

Uluslararası İşçi Filmleri Festivalinin dördüncüsünü gerçekleştirdiğimiz bugünlerde, desteklerini sunan sendikalar ve diğer kurumlar, festivale ve yaşadıkları sorunlara ilişkin düşüncelerini ifade ettiler.

Adnan Sezgin Birleşik Metal-İş

Uluslararası İşçi Filmleri Festivalinin dördüncüsünü gerçekleştirmeye hazırlandığımız bugünlerde, her zaman olduğu gibi 1 Mayıs öncesi sıkıntılı belirsizlikleri yaşarken, aynı zamanda kapitalizmin tüm dünyayı sarsan krizinin etkileriyle boğuşuyoruz. Kriz öncesinde, yani nispeten işlerin iyi gittiği dönemlerde, sermaye sahipleri ve dünyayı yönetenler, ücret artışlarından ya da, çalışanların haklarının geliştirilmesinden pek söz etmezken tam tersi yöntemleri önümüze sürüyorlar. Karlar katlanıyor, gelecekte elde edilecek karlar bile borsa manipüle edilerek karlılık adeta vurguna dönüştüyor. Bütün bu zorluklar aslında bizim için

sürpriz değil; ama herşeye rağmen geleceğe umutla bakmaya devam ediyoruz. Dünyanın dört bir yanında insanlar değişim adına birçok yeni tohum ekiyor, mücadele ediyor. Biz Uluslararası İşçi Filmleri Festivaline de böyle bakıyoruz. Sınıf bilincinin oluşmasında, sanatın çok önemli katkılar sunduğuna her zaman inandık. Dünyanın dört bir yanından işçi sınıfı adına ve onların yaşamlarına dair beyazperdeye yansıyan her görüntü, sözcük, gelecekte yeni bir sıçrama yaratacak ortak sınıf bilincinin birikimlerine katkılar sunacaktır. Çünkü gerçek her zaman devrimcidir. Sonuç olarak, umudumuzu ve geleceğe olan inancımızı korumak adına, tüm olumsuz koşullara karşın bu etkinliğe olan desteğimizi bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de sürdürmeye devam edeceğiz. Emeği geçen herkesi kutluyor ve teşekkür ediyoruz.

Zafer Ayden Sine-Sen

Türkiye'de ve dünyada, emekçilere, yoksul halklara ağır bedeller ödeten bir süreç yaşıyoruz. Egemenlerin bütün alanlarda saldırılarını artarak devam ediyor. Fabrikalar kapanıyor grevler, direnişler çoğalıyor. Zamlar peş peşe geliyor. Halkın temiz suya ulaşması engelleniyor, tekellerin insafına bırakılıyor. Böylesi olumsuz koşullarda festivalin önemi artıyor.

İşte sermayenin örgütlediği festivallerin aksine İşçi Filmleri Festivali'nin bence önemli bir işlevi hak alımı mücadelelerinin halkla buluşturması. Geçen yıllarda sağlanan yaygın gösterimlerin, halkla buluşmaların giderek artacağını umuyorum.

Şükran Doğan SES

Festivalde gösterilen filmler işçi ve emekçilerin kendi yaşamlarını, dünyadaki diğer emekçilerin yaşamları ile örtüştüğünü gösteriyor. Bu nedenle festivale sendikamız çok önem veriyor. Büyük illerdeki şubelerimiz festivalde zaten yer alıyordu. Bu yılki hedefimiz Uluslararası İşçi Filmleri Festivali'nde gösterilen filmleri, sanatın az uğradığı illere taşımak istiyoruz. Örgütlü olduğumuz tüm illerde işçilerle ve üyelerle işçi, emekçi filmlerini buluşturmak istiyoruz..

Umar Karatepe Sendika.org

Nisan ayında 8. yaşını dolduran Sendika.Org, bu sekiz yıllık süre içinde, işçi sınıfının "üretenlerin yönettiği bir dünya için" yürüttüğü mücadelesini güçlendirecek bir iletişim platformu olmayı hedefledi. Yazılı ve görsel her türlü aracı "dünyanın bütün işçileri" arasındaki iletişimi güçlendirebilmek için seferber etmeye çalıştı. Bu nedenle de, bu iletişimin en özgün ve etkili araçlarından biri haline gelen ve dört yıl içerisinde Türkiye emek hareketi açısından giderek anonim bir nitelik kazanan Uluslararası İşçi Filmleri Festivali'nin düzenleyici kurumlarından biri oldu. Sendika.Org emekçileri, dünyanın bütün işçilerini beyaz perdede birleştiren, kent kent, sahne sahne, mahalle mahalle gezdiren Uluslararası İşçi Filmleri Festivali'ne katkıda bulunuyor olmaktan dolayı mutluluk duymaktadır.

Sendika.Org

Nuri Günay Halkevleri

Dört yıldır sinemada emeğe dair ne varsa beyaz perdeye yansıtmaya, aynı zamanda sinemanın yüzünün emeğe dönmesi için katkı sunmaya çalışıyoruz. 1 Mayıs'la başlayan festival bütün yıl tüm Anadolu'yu dolaştı. Artık birçok etkinliğin, festivalin sponsorlarla düzenlendiği, katılımın ücretli olduğu günümüzde İşçi Filmleri Festivali sponsorsuz, yarışmasız ve ücretsiz olma ilkesiyle yoluma devam ediyor. Dört yıldan beri özveriyle çalışan, artık tecrübeli ama hiç profesyonelleşmeyen festival emekçilerine, emeğin ve emeğin bütün güzelliklerinin yaratıcılarına ve festivali bizimle birlikte düzenleyen dost kurumlara sonsuz teşekkürler.

Arzu Çerkezoğlu Dev Sağlık-İş

İçinde yaşadığımız kriz döneminde emekçilere yönelik saldırılar had safhaya ulaşmış durumda. İşsizlik rakamları dünyanın önde gelen ülkeleri arasında seyrediyor. Yoksulluk ve çaresizlik giderek yayılıyor ve derinleşiyor.

Dev-Sağlık İş, sağlık alanının en alttakilerini örgütlemeyi önüne hedef olarak koydu. Taşeron işçiler inanılmaz koşullarda çalıştırılıyor. Yıllarca her yıl yenilenen ihalelerle her seferinde asgari ücretle işe devam etmeleri isteniyor, yıllık izinlerini düzenli kullanamıyor, fazla mesai denilen şeyi büyük çoğunluğu bilmiyor bile. Bir de kıymetlerinin bilinmemesi cabası.

Şu anda kamusal bir hizmet olması gereken sağlık hizmetlerinde kamu kuruluşlarının bile yarısından fazlası taşeron çalışanlar eliyle yürütülüyor. Bu realite sağlıktaki emek sömürüsünün hangi boyutlarda olduğunu açık biçimde gösteriyor.

Dev Sağlık-İş taşeron alanında örgütlenmeye başladı ve pek çok sendikaya örnek oldu. Kuşkusuz topyekün bir emek mücadelesi olmadan en önemlisi de bu mücadelenin siyasallaşması gerçekleşmeden sorunların çözümünde mesafe almak hayli zor. Bu nedenle emeğin kurtuluş mücadelesini sadece sendikal mücadeleyle sınırlamak ve toplumsal bir mücadele haline getirmek gerekiyor. İşçi Filmleri Festivali de bizce sınıf mücadelesine yapılmış mütevazı bir katkıdır. Bu festivalin düzenleyicileri arasında olmak bizim için onur verici bir çaba. Son derece özgün bir çalışma olan festivalin daha da başarılı olmasını diliyor, emeği geçenlere teşekkür ediyoruz.

THY A.O. ve Teknik AŞ'de örgütlü bulunan Hava-İş Sendikası yaklaşık 12 bin üyesiyle 1962 yılından beri hava taşımacılığı işkolunda faaliyet yürütmekte. Sadece zam anlamına gelmeyen toplu sözleşmeleriyle üyelerinin sosyal ve özlük haklarında da önemli kazanımları elde etti Hava-İş Sendikası.

Ancak hükümet ve hükümet bürokrasinin atadığı THY A.O ve Teknik Aş. yöneticileri, binbir çeşit bizans oyunuyla çalışanlar üzerinde terör estirirken, çalışanların örgütü olan sendikalarını da yok etme çabalarına girmiş bulunmakta. Yakın zamana kadar THY A.O bünyesinde bulunan Teknik AŞ'ye ilişkin olarak yapılan "işkolu itirazı" hükümet ve işverenin nasıl bir gözü dönmüş pervasızlık içinde hareket ettiğinin de kanıtı.

Hak-İş Konfederasyonu'na bağlı

Çelik-İş Sendikası ve işverenin birlikte hareket ederek Ortadoğu'nun en büyük uçak bakım ve revizyon merkezi olan Teknik AŞ'ye "hava taşımacılığı değil metal işkoludur" kararını verdirmeleri memleketimizde hukuk kavramını da tartışmalı hale getiriyor.

Küreselleşen sermaye karşısında emeğinin iletişimi ve deney aktarımı olarak kabul edilebilecek bu festivali önemsiyoruz.

Dünyanın dört bir yanından ve ülkemizden emek hareketlerinin, sınıf deneyimlerinin beyaz perdeye taşındığı İşçi Filmleri Festivali'nin 8 saatlik işgücü mücadelesinin başlangıcı olan 1 Mayıs'a denk getirilmesi ise ayrıca anlamlı.

1 Mayıs İşçi Filmleri Festivali'nin tüm çalışanlar için, küreselleşerek daha da yaygınlaşan sermaye saldırılarına karşı yeni bir dil ve yeni bir direnç olması dileğiyle

Atıl Ayçin
Hava-İş

Mustafa Öztaşkın Petrol-İş

Sendikaların yaşadığı sorunların temelinde ülkemizdeki genel demokrasi düzeyi yatıyor. 12 Eylül darbesinin yarattığı siyasal düzen devam ediyor; örgütlenme ve hak arama özgürlüğü önündeki engeller hala ilk günkü kadar taze! Daha da önemlisi egemenler, topluma 12 Eylülcüler eliyle vermek istedikleri biçim konusunda büyük ölçüde başarılı

oldular: "Yaşasın bireycilik, kahrolsun örgütlülük!" Ancak, her şeye karşın kırmayı, yok etmeyi başaramadıkları umut yeniden yükseliyor. Pek çok işçi, emekçi sendikalaşmak için her şeyi göze alıp mücadele ediyor. İşte bu süreci hızlandıracak ve kazanımları kalıcı kılacak faktörlerin başında gelen şeydir sanat. Toplumu değiştirecek-dönüştürecek, fikri üstünlüğü sağlayacak sanat dallarının başında da sinema gelir. Bu nedenle biz Petrol-İş Sendikası olarak başından beri önemsedik "İşçi Filmleri Festivali"ni; karınca

karınca katkı koymaya çalıştık bu çabalara. Ayrıca Festival'in, sınıf mücadelesi bakımından son derece büyük önem taşıyan uluslararası dayanışmaya ve dünya barışına da ciddi katkıları olduğunu düşünüyoruz. Festivalin başarısı, işçilerden, emekçilerden söz eden, yani "onların hikayelerini anlatan" filmlerin daha çok çekilmesi ve emekçilere ulaşmasına yol açacaktır. Böylece hem ülkemizin toplumsal-kültürel hayatındaki yozlaşmaya dur denilebilecek, hem de sanatın, özelde de sinemanın hak ettiği yere gelmesine büyük katkı sağlanmış olacaktır. Festivali bugünlere getirmek için emek veren, çaba sarf eden herkesi kutluyoruz.

Dr. Hülya Biriken Türk Tabipleri Birliği

Bu yıl dördüncüsü yapılan Uluslararası İşçi Filmleri Festivali'nin düzenleyici örgütleri arasında bulunmanın onurunu yaşarken, festivalin, işsizliğin had safhada olduğu, krizin ekonomik ve sosyal olumsuz sonuçlarının ortaya çıktığı bir döneme denk düşmesi bizim için başka bir anlam ifade ediyor.

Bilindiği üzere Türk Tabipleri Birliği, toplumun sağlığını, piyasa değil, sağlık hakkı üzerinden tanımlayıp, oluşturduğu değerler ekseninde özgür, demokratik, eşit, barış içinde bir Türkiye ve dünyada, sağlıklı olunabileceği gerçeği

üzerinden çabasını sürdürüyor. Bu çerçevede bütünlüklü hak arama mücadelesinde yan yana durma ve dayanışma içinde olduğumuz emekçilerle, festival aracılığıyla, sinemanın görselliği ve anlatımıyla yeniden buluşmak bizi heyecanlandırıyor. Önemli sinemacıların katılımı, filmlere ulaşılabilirlik, ücretsiz gösterim İstanbul ve Ankara gibi büyük kentlerin ve salonların dışına çıkan geziciliği, festivalin önemini bir kez daha artırıyor. Evet biz başka bir dünya istiyoruz.ve bunun mümkün olduğunu biliyoruz! İyi seyirler...

Son söz Mayakovski'nin;
Vücut ve ruh emekçilerimiz
Aynı kavganın içinde

Ve ancak ortak emeğimizle
Bezeriz evreni
Marşlarımızı gümbürdeterek
Haydi!

Ariel

1988, 73'

Yönetmen: Aki Kaurismäki

Senaryo: Aki Kaurismäki

Görüntü Yönetmeni: Timo Salminen

Kurgu: Raija Talvio

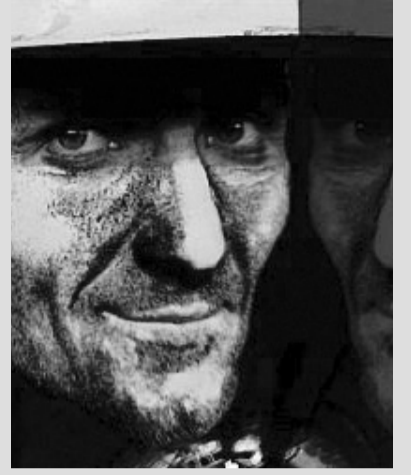
Oyuncular: Turo Pajala, Susanna Haavisto, Matti Pellonpää,

Bir maden kapanır ve işsiz kalan Taisto bir barda işini kaybetmiş olan babası ile karşılaşır. Baba oğluna Cadillac'ının anahtarlarını verir, hoşça kal der ve kendisini vurur. Daha iyi bir yaşam ümit ederek

Taisto güneye gider. Helsinki'de yaşam olabilecek en kötü şekilde başlar ve Taisto soyulur. Taisto'nun çalınan parasını geri alma girişimi ise onu hapse gönderir. Sonunda film "gökkuşağının üzerinde bir yerler" isimli Fince şarkının lirik tonları ile biterken, ortaya çıkan şey modernliğin keskin, sivri ve şaka gibi bir tasviridir.

Ödüller

Moskova Uluslararası Film festivali, En İyi Aktör dalında Bronz St. George 1989, Moskova Uluslararası Film festivali FIPRESCI Ödülü, 1989, ABD Ulusal Film Eleştirmenleri Cemiyeti En İyi Yabancı Film Ödülü 1991.

Karanlığın Gözleri

2007, 29'

Yönetmen: Can Diker

İsa Çayırılı, Zonguldak'ta madenlerde çalışan yüzlerce kişiden biridir. Öyle ki, iş uğruna, asgari ücretten daha iyi bir maaşa çalışabilmek uğruna, memleketini terk edip ailesiyle birlikte Zonguldak'a gelmiştir. Ancak yaşadığı şartlar onu her an tedirgin etmektedir. Çünkü onun deyimiyle "...maden ocağı, ana kucağı değil." Yani yapacağı en ufak bir hata, onun ve arkadaşlarının ölümüyle sonuçlanacaktır.

KTÖS 1968

110'

Yapımcı: KTÖS

1968'te bir grup genç öğretmen tarafından kurulan KTÖS, tüm zorluklara ve engellemelere rağmen 40 yıldır mücadele etmektedir. Belgesel, Kıbrıs Türk toplumunun demokrasi, barış ve kendi kendini yönetme mücadelesinde geçen 40 yılı anlatmaktadır.

Guantanamo Diye Bir Yer

2005, 45'

Yönetmen: Rolando Almirante Castillo

Yapımcı: Cuba's Mundo Latino Productions

Küba ile ABD'nin işkence kampına dönüştürdüğü üs arasındaki yakınlık nedeniyle, Guantanamo uluslararası topluluğun dikkatini çekiyor. Belgesel, bir kasabanın kendi gerçekliğini ve ABD üssünün yanbaşlarındaki varlığına rağmen, Küba devriminin yarattığı toplumsal gelişme projesine dahil olan kasaba insanlarını anlatmaktadır.

Slikozis

2009, 30'

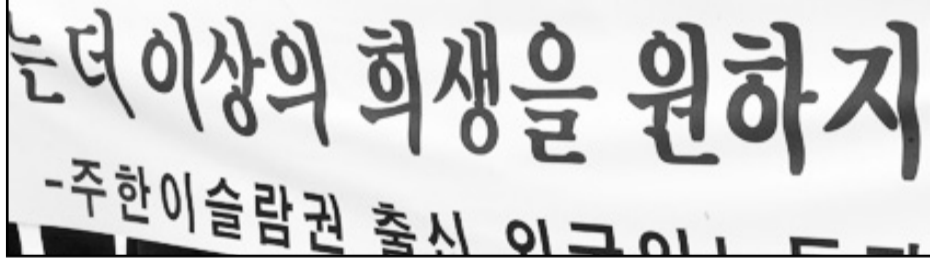
Yönetmen: Ethem Özgüven, Petra Holzer, Selçuk Erzurumlu

Yapımcı: Ethem Özgüven

Kurgu: Ethem Özgüven, Selçuk Erzurumlu

Zincirin bir ucunda çağın popüler giysisi blue jean ve ünlü markalar diğer ucunda ise tozlu kayıtsız atölyelerde ölümcül bir hastalığa yakalanmış hasta ciğerli insanların bedenleri duruyor. Taşlanan kotlar daha pahalı satılırken ciğerlere yapışan tozlarla işçilerin hayatı sönüyor. Hem de çok kısa bir süre içinde.

Sınırdışı

2008, 22'

Yapımcı/Producer: MWTV

MTU Güney Kore'de göçmen işçilerin haklarını savunan bir örgüttür. MTU Seul İşçi Bürosu'na bir sendika kurmak üzere başvurduğunda, üyelerinin Güney Kore'de oturma izni olmadığı gerekçesiyle başvuruları reddedilmiştir. 27 Kasım 2007'de Göçmenler Sendikası'nın üç önderi gözaltına alınmış, tutuklanmış ve göçmen bürosu tarafından Güney Kore'den sınırdışı edilmişlerdir. Her ne kadar yasal belgelerinin olmaması nedeniyle gözaltına alınmış olsalar da, göçmen işçiler konusundaki eylemlilikleri engellemek için gözaltına alındıkları ve sınırdışı edildikleri iddia edilmektedir. Belgesel artık kendi memleketleri olan Bangladesh ve Nepal'de yaşayan MTU liderlerinin anlatımlarıyla, bu süreci ele almaktadır.

Toprağın Tuzu

1954, 94'

Yönetmen: Herbert Biberman**Senaryo:** Michael Wilson**Görüntü Yönetmeni:** Leonard Stark, Stanley Meredith**Kurgu:** Ed Spiegel, Joan Laird**Müzik:** Sol Kaplan**Oyuncular:** Rosaura Revueltas, Will Geer, David Wolfe, Mervin Williams, David Sarvis, Juan Chacon, Henrietta Williams

New Mexico'da 1951 yılında yapılan çinko işçileri grevini temel alan Toprağın Tuzu, McCarthy döneminin doruğuna ulaştığı 1954 yılında yapıldı. Film yıkıcı olmakla itham edildi ve ardından kara listeye alındı. Toprağın Tuzu grevin kendisini ve greve katılmış bir madenci ile eşi arasındaki ilişkiyi etkileyici bir biçimde ele alır. Madenci grevinin nedenleri arasında beyaz işçilerle maaş açısından eşitlik ve sağlık ve güvenlik sorunları yer almaktadır. Ramon Quintero grevin örgütlenmesinde rol alır, fakat evde eşine ikinci sınıf insan muamelesi yapmaktadır. Üçüncü çocuğuna hamile olan eşi Esperanza Quintero, başlangıçta edildir. Grevde yer almak konusunda isteksizdir ve evdeki eşitlik konusunda hak iddia

etmemektedir. Fakat erkekler grev gözcülüğüne son vermeleri için zorlanmaya başladığında, Esperanza tavır değiştirir. Kadınlar sendika salonundaki uzun bir tartışmanın ardından erkekleri ikna ederler ve grev hattında yerlerini alırlar.

Ödüller

1954, Karlovy Uluslararası Film festivali, En iyi Aktris ve Kristal Küre En İyi Film Ödülü

1955, Paris Sinema Akademisi, Uluslararası Büyük Ödülü

Dünyayı Özelleştirmek

2002, 62'

Yönetmen: Carole Poliquin

Tanrının sesiyle etkili bir parodiyi kullanarak belgesel, dünyanın özel çıkarlara teslim edilmesinin sonuçlarını göstermektedir: Kanadalı bir çiftçi Monsanto firması tarafından dava edilme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Çünkü firmanın patentli tohumları rüzgarla çiftçinin tarlasına taşınmış ve ürün vermeye başlamıştır. Sigortası olmayan Amerikalılar tedavi hizmetlerinden resmi olarak yararlanamamaktadır. Dünyadaki binlerce insan su ihtiyacı izindeyken işadamları Kanada suyunu en yüksek teklifi vereceğine satmak niyetindedirler. İnsanoğlu, su, sağlık gibi hayati derecede önemli olan hizmetler ticarileşirse hayatına devam edebilir mi? İnsan hakları şirket karlarının üstesinden gelebilecek mi?

San Francisco 68 Grevi

2008, 56'

Yapımcı: Labor Video Project

"San Fransisko 68 Grevi" 1968 yılında San Fransisko'da gerçekleştirilen ve 6 ay süren grevin hikâyesini konu alıyor. Film öğrencilerin ve AFT Öğretmenler Sendikası'nın da içinde olduğu işçi hareketinin devlet üniversitesine herkesin kayıt olabilmesi ve Etnik Çalışmalar programının kurulması için verdikleri mücadeleyi anlatmaktadır. Filmde, grev sırasında polislin uyguladığı yoğun baskı ve dönemin Kaliforniya valisi olan Ronald Reagan'ın süreçte oynadığı rol izleyiciye aktarılmaktadır. Grevin başarısına ve yeni etnik çalışmalar programının kurulmuş olmasına rağmen yoksul öğrenciler, Kaliforniya Devlet Üniversitesi'nin özelleştirilmesinin etkisiyle gittikçe artan harçlar yüzünden bugün hala üniversiteye kayıt yaptırmakta zorlanmaktadır.

Sevgili Mandela

2007, 6'

Yönetmen: Dara Kell, Christopher Nizza

Nelson Mandela, Güney Afrika'daki apartheid rejiminin sona ermesinin barınma krizini çözeceğini belirtmiştir. Uygun evlerin bulunmaması ve mevcut olanların da devlet güçleri tarafından yıkılıyor olması, milyonlarca Güney Afrikalının yaşam koşullarını daha da kötüleştirmektedir. Belgesel, Güney Afrika'da barınma hakkı için mücadele eden ve bu nedenle polislin hedefi haline gelen üç gencin öyküsünü anlatmaktadır.

Bütün insanlar eşit ve özgürdür

2008, 80'

Goethe Enstitüsü 2008 yılında İnsan Hakları Evrensel Beyanname-si'nin yayınlanışının 60. yılında bir kısa film yarışması düzenlemiştir. Yarışmaya katılan filmlerden 6 tanesini içeren seçki izleyicileri Estonya'dan, Ukrayna'ya, Litvanya'dan Polonya'ya uzanan çalışma yaşamı ve işçilerin yaşam pratikleri üzerine bir yolculuğa çıkarmaktadır.

Dönüş

2009, 18'

Yönetmen: Soner Yıldırım**Senaryo:** Soner Yıldırım**Kurgu:** Mehtap Köseoğlu

Bingöl'un Karlıova ilçesine bağlı Taşlıca Köyü'ne koruculuk sistemi getirilir. Hayvancılıkla geçimini sağlayan köy halkı, İstanbul'daki kaçak kot kumlama atölyelerine çalışmaya giderler. Bu işten dolayı ölümler meydana gelir; köylerine dönen Taşlıca Köylüleri, karşılarında kendileri gibi Silikozis hastalığına yakalanan yüzlerce kişi bulur.

Fabrikanın kalbi

2008, 129'

Yönetmen: Virna Molina, Ernesto Ardito

Zanon Seramik Fabrikası'nın işçileri Güney Amerika'nın en önemli seramik fabrikalarından birinde çalışan bir grup kadın ve erkektir. Bugün onlar fabrikayı kendileri idare etmektedir; patron ya da fabrika sahibi yoktur. Herkes aynı maaşı almaktadır. Patron fabrikayı kapatmaya karar verdiğinde fabrikanın kontrolünü ele aldılar. Mücadelelerine ilk başladıklarında asıl amaçları bu değildi; sadece haklarını savunmayı amaçlamışlardı. Ancak, şirket ile işçiler arasındaki mücadele beklenenden daha çetin geçti. Yeni tehditler ortaya çıktı. Her gün, onları boykot etmeye çabalayan politik ve ekonomik bir sisteme karşı savaşmak zorunda kaldılar. Film Zanon Seramik Fabrikası işçilerinin hikâyesini tarihsellik içinde ve yaşanan tartışmaları da kapsayacak şekilde aktarmaktadır.

Almanya Acı Vatan

1979, 85'

Yönetmen: Şerif Gören

Senaryo: Zehra Tan

Görüntü Yönetmeni: İzzet Akay

Müzik: Rahmi Saltuk

Oyuncular: Hülya Koçyiğit, Rahmi Saltuk, Mine Tokgöz, Suavi Eren

Film, Almanya'daki göçmen Türk işçilerle ilgilidir. Berlin'de

yaşayan ve çalışan Güldane iznini geçirmek üzere köyüne gelir ve orada Mahmut'la karşılaşır. Almanya'ya gitme hayaliyle yaşayan Mahmut Güldane'ye formalite evlilik teklif eder ve evlenirler. Almanya'ya vardıklarında Güldane Mahmut'u terk eder ve işine döner. Fakat Mahmut bir süre sonra polis tarafından yakalanarak Güldane'ye teslim edilir. İster istemez birlikte yaşamaya başlarlar ve foalite evlilik gerçeğe dönüşür. Hamile kalan Güldane, hem işçi olarak sömürüyü hem de kadın olarak ezilmişiği deneyimlemeye başlar ve isyan eder.

Mandolinli Kız

2004, 19'

Yönetmen: Coşğül Yüksel, Gülfem Gürses

Cumhuriyetin ilk yıllarında büyük şehirlerde sorun daha çabuk çözümlü gibi görünse de, büyük çoğunluğu köylü olan Anadolu'ya eğitim götürülmesinde büyük sıkıntılar yaşanır. Büyük kentlerde yetişen öğretmenler köye gitmeyi reddetmekte, gittiklerinde de oraya uyum sağlayamamaktadır. Sonuçta köylü gençlerin eğitime alınarak, köy öğretmeni olarak yetiştirilmesine karar verilir. "Mandolinli Kız"da Köy Enstitüsü mezunu kadınların okula geliş öyküleri ve okulda aldıkları eğitim anılara dayanarak anlatılmaktadır.

Ödüller/awards

16. Uluslararası Ankara Film Festivali, Ulusal Belgesel Film Profesyonel Dalı Yarışma. 2005

Asya Minor... Yeniden

2008, 55'

Yönetmen: Tahsin İşbilgen

Bu belgesel, farklı bir tarih yapma deneyimi olarak, anıların yeniden yorumlanması amacıyla planlanmıştır. Günümüzde Akdeniz üzerine yaygın kanı, farklı ulus ve ırklardan oluşmakla birlikte ortak bir kültürel atmosferin havzası olduğudur. Bugün yeryüzü ciddi bir ayrışma dönemini geride bırakıyor, yakın gelecek özellikle kültürel uyum arayışlarının dönemi olacaktır. Bu film barış üzerinedir.

Kedinin İçindeki Fare

2009, 10'

Yönetmen: Veli Kahraman

Bitlis Sigara Fabrikası işçileri Tekel'in özelleştirme uygulamaları kapsamında satışa çıkartılması üzerine, 51 gün boyunca işyerlerini terk etmeme eylemi yaptılar. *Kedinin İçindeki Fare*, özelleştirmeler yoluyla çaresiz bıraktıran işçi sınıfına küçük bir tanıklık yapabilmek amacıyla çekilmiş bir belgeseldir.

Portakal Hasadı

2008, 17'

Yapımcı: a-films

Sabah saat 5-6 arasında, Güney Lübnan'daki Bourj ash-shamali mülteci kampının dar sokaklarında ayak sesleri ve fisıldeşmeler duyulur. Sabahın bu kör karanlığında, yüzlerce Filistin'li gündelik işçi evlerini caddelerde toplanır ve civardaki tarla ve çiftliklerde çalışmaya giderler. Kamptaki işgücünün üçte ikisinden fazlası en azından yarı zamanlı olarak tarım işçisi olarak çalışır. Bu belgesel Bourj ash-shamali kampında yapılan bir video atölyesinde yapılmıştır. Güney Lübnan'daki çiftliklerde çalışan Filistin'li gündelik işçilerin yaşamlarının ve işlerinin pek çok yanını anlatmaktadır.

Güvencesiz İşçiler Üzerine Direniş Öyküleri

Belgesel İtalya, İspanya, Fransa, Güney Kore ve ABD de güvencesiz çalışmaya karşı yapılan eylemleri anlatan altı farklı filmden oluşmaktadır.

- 1- Güvencesiz aziz alışverişte, 6'
- 2- McGrev, 6'
- 3- Güvencesiz Kadınlar Doludizgin, 20',
- 4- Şov Dünyasında Geçici İşçiler, 31'
- 5- Dost mu Düşman mı?, 24'
- 6- Güvencesizler İsyanda Barcelona'da 1 Mayıs, 9'
- 7- Yomango Tango Barselona 6'

Arna'nın Çocukları

2003, 84'

Yönetmen: Juliano Khamis, Daniel Dannel

Yapımcı: Osnat Trabelsi, Pieter van Huystee

Filistinli bir Yahudi olan Arna Filistin halkının hakları için mücadele eden bir kadındır. İlk intifada sırasında, Jenin mülteci kampında bir çocuk tiyatrosu grubu kurulmasına yardım etmiştir. Oğlu Juliano, çocuklarla birlikte çalışan Arna'yı 6 yıl boyunca görüntüledi. Arna'nın ölümünden sonra, genç mültecilerin ne durumda olduklarını bulmak için kampa geri döndü.

Ödüller: Tribeca Film festivali, En İyi Belgesel Ödülü 2004, Hot Docs Kanada Uluslararası Belgesel Festivali, FIPRESCI ödülü, 2004

Bozuk Bando
1996, 107'

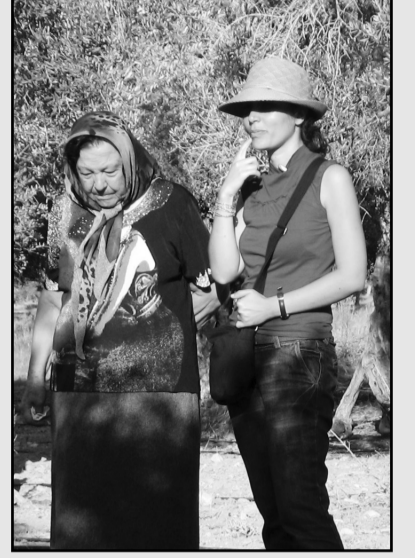
Yönetmen: Mark Herman
Senaryo: Mark Herman
Yapımcı: Steve Abbott
Görüntü Yönetmeni: Andy Collins
Kurgu: Michael Ellis
Oyuncular: Pete Postlethwaite, Tara Fitzgerald, Ewan McGregor

Grimley kasabasının erkekleri yüzyıldan fazla zamandır madencilik yapmaktadır. Fakat Tory hükümeti 1992'de çevre kirliliğini madenlerin kapatılması için uygulanan ekonomik baskının gerekçesi haline getirirler. Hikâye kasabanın başlıca geçim kaynağı olan madenlerin yakın zamanda kapatılacak olması ile ilgilidir. Fakat asıl olarak madenci mızıkça orkestrasına odaklanır. Zaten orkestra müzisyenlerini kaybetmekteyken, madenin kapanması müziğin bütünüyle susması anlamına gelecektir.

Ödüller: Cesar Ödülleri En İyi Yabancı Film Ödülü 1998, Emden Uluslararası Film Festivali, Emden Film Ödülü 1997, Evening Standart İngiliz Film Ödülleri, Peter Sellers Komedi Ödülü 1997,

Alman Film Ödülleri En İyi Yabancı Film 1998, Alman Sanat Evi Sinema Meslek Birliği Gümüş Ödülü 1998, Londra Eleştirmenler Grubu ALFS Yılın İngiliz Akü Ödülü 1997, Lumiere Ödülleri En İyi Yabancı Film Ödülü 1998, Paris Film Festivali, Büyük Ödülü, 1997, Tokyo Uluslararası Film Festivali Jüri Özel Ödülü 1997, Büyük Britanya Yazarlar Birliği Senaryo Ödülü 1997

Nene'nin öyküsü
110'

Yönetmen: Pınar Özkurt Tülek, Erkal Tülek

88 yaşında bir kadın. Yanında torunu. Pelatusa'dan Omorfo'ya... Bir yaşam sürülmüş... Evlekler, damlar, yollar... Madenin kapıları, kaynayan kazanlar... Bir şilin arşını gelinlik kumaşlar... Sömürgeciler, gumbareler, teşkilatlar, savaşlar... Bakışlar... Bu adanın öyküsü... Nene anlatıyor göçünü... Terzilik de etmişti ya nene... Dikebilir miydi söküğünü adanın ve pürdikkat torununun yırtık hafızasının?

Herkes için Dünya Ayarında Şehirler

2009, 40'

Yönetmen: Ercüment Çelik

Ne zaman bir ülkede büyük uluslararası bir organizasyon yapılacak olsa ülke, dünyayı "Dünya Ayarında Şehirler" yaratarak etkilemeye çalışır; sokak satıcıları yerlerinden kaldırılır, gecekonduların yerine yeni binalar yapılmaya başlanır. Temelde yapılacak istenen yoksulluğun görünür olmasının önüne geçmektir. "Herkes için Dünya Ayarında Şehirler" belgeseli Güney Afrika'daki sokak satıcılarına odaklanarak onların FIFA 2010 Dünya Kupası hazırlıkları sırasında yaratılmaya çalışılan "Dünya Ayarında Şehirler" imajına ilişkin elitist söylemi nasıl sarstıklarını ve daha kapsayıcı "Herkes için Dünya Ayarında Şehirler" konseptinin Güney Afrika'daki diğer grupların da katılımıyla oluşturulması için nasıl çaba sarf ettiklerini anlatmaktadır.

Emek emperyalizmi

2008, 56'

Yapımcı: Labor Video Project

Belgesel Amerika'nın en uzun süre elinde tuttuğu kolonisi Porto Riko'da bağımsızlık için verilen mücadeleyi anlatmaktadır. Porto Riko 110 yıldan fazla Amerika tarafından kontrol edilmiştir ve belgesel Amerika merkezli Uluslararası Hizmet İşçileri Sendikası (SEIU)'nun Porto Riko'daki kongresi sırasında gerçekleştirilen bir kitlesel bağımsızlık hareketini konu edinmektedir. SEIU'nun da içinde bulunduğu birçok sendikayı kontrol eden Amerikan şirketleri Porto Riko'daki politikacılarla anlaşmalar yaparak Porto Riko işçi sınıfını kontrol etmenin yollarını aramaktadır. Film 40.000 üyesi olan Porto Riko Öğretmenler Federasyonu (FMPPR)'nin politikalarını ve demokratik bir sendikanın saldırıgan politikalarla üyelerini nasıl koruduğunu göstermektedir.

Göç

2008, 21'

Yapımcı: İMECE - Toplumun Şehircilik Hareketi

Belgesel, İstanbul'un Maltepe ilçesine bağlı Başbüyük Mahallesi'ni konu almakta ve mahallenin 2004 yılında kentsel dönüşüm alanı ilan edilmesi ile evlerinden çıkarılmak istenen mahalle halkının yaşadıklarından ve proje karşısındaki mücadelesinden bir kesiti anlatmaktadır. Belgesel, 1950'li yıllarda yaşanan iç göç sonucu kurdukları kendi yaşam alanlarından koparılmak istenen mahalle halkının, güvenlik güçleri eşliğinde sürdürülmeye çalışılan şantiyenin, şiddetin ve zorunlu göçe direnişin öyküsüdür.

Süt ve Çikolata

2008, 20'

Yönetmen: Senem Tüzen

Düşünde babası ağır ağır saçını okşamaktadır.... Zor bir güne uyanır. Annesi süttten kesilmiş, kardeşi hastalanmıştır. Gidip süt bulmak zorundadır. Belgesel köyle kasaba arası bir yerde, çocuklukla kadınlık arası bir dönemde olan Emine'nin öyküsünü anlatmaktadır.

Adana-Paris

1995, 74'

Yönetmen: Ahmet Soner

Senaryo: Ahmet Soner

Yapımcı: Fatoş Güney

Ahmet Soner'in çektiği belgesel, Yılmaz Güney'in yaşamına tanıklıklardan oluşuyor. Onat Kutlar'dan Halil Ergün'e, Aziz Nesin'den Özdemir Ince'ye, Costa Gavras'tan Jacques Lang'a kadar yapılan röportajlar ve Güney filmografisinin seçme eserlerinden oluşan bir kolajla, Güney'in Adana'nın Yenice ilçesinden Paris'e uzanan sanatsal, siyasal yolculuğunu anlatıyor.

Küresel Karmaşa

2007, 80'

Yönetmen: Bruce Petty

Senaryo: Bruce Petty

Kurgu: Sam Petty

G. Yönetmeni: Michael Pearce

"Küresel Karmaşa" Doğu ve Batı arasındaki krizin nedenlerini bulmak amacıyla toplanmış bir Komite'yi izleyen hicvi bir belgeseldir. Komite, anlaşmazlığın arka planını anlamak için, bir rapor sunar. Vince adında, Batı'yı temsil eden bir zanlı bulurlar. Komite, Vince'in, dünyayı A ve B olarak ikiye ayıran, bir gemi inşa etme çabasını izlemeye karar verir.

Ödüller: Avustralya Film Enstitüsü En İyi Yönetmen Ödülü 2007, Avustralya Film Enstitüsü En İyi Ses Ödülü 2007

Eğitim Tarihinin Sessiz Kahramanları : Eğitimciler

2007, 50'

Yönetmen: Prof. Dr. Oğuz Makal

Türkiye'nin en özgün eğitim atılımlarından ilki ve Cumhuriyet devriminin eğitimde gerçek bir buluşu olan Köy Eğitimciler Kursları ve oradan yetişen, halk arasında "çavuş öğretmen" denilen "Eğitimciler" ile ilgili ilk film.

Ekmek Parası

2009, 17'

Yönetmen: Serhan Şengül

Bugün Kıbrıs'taki inşaat işlerinde çalışmak için adaya gidenlerin sayısı 4 bini aşmış durumdadır. Aileleriyle birlikte düşünüldüğünde ise bu sayının 15 bini aştığı belirtilmektedir. Tüm bürokratik zorluklara ve ağır yaşam koşullarına rağmen işçiler Kıbrıs'a yılın 12 ayı da iş bulabilme umuduyla gitmektedir. Belgesel, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğusu'ndan Kıbrıs'a gelen inşaat işçilerinin günlük yaşam koşullarını anlatmaktadır.

Bitmeyen Yol

1965, 105'

Yönetmen: Duygu Sağıroğlu

Senaryo: Duygu Sağıroğlu

Görüntü Yönetmeni: Orhan Çağman

Kurgu: Duygu Sağıroğlu

Müzik: Arif Erkin

Oyuncular: Fikret Hakan, Selma Güneri, Tijen Par, Erol Taş, Tuncel Kurtiz, Senih Orkan, Ayfer Feray, Aliye Rona

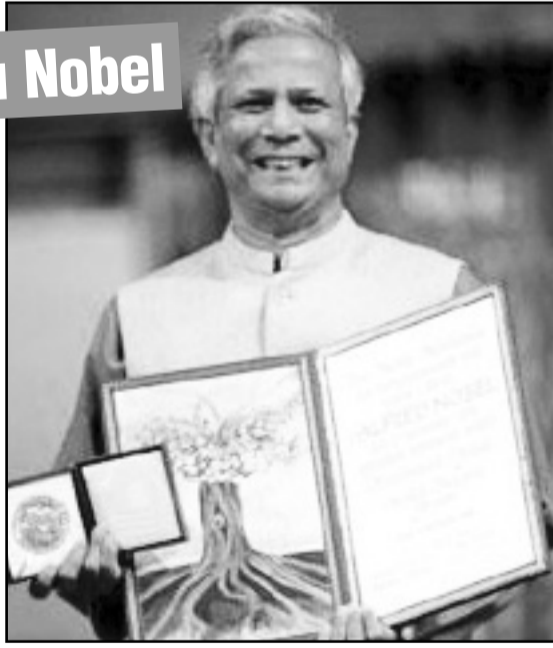
Bitmeyen Yol İstanbul'daki yaşam tarzına uyum sağlamaya çalışan göçmen işçilerin öykülerini anlatır. Büyük şehrin karmaşık ve zor şartlarında, işsiz, yoksul, ezilmiş ve yalnız insanlar yaşamaya çalışırlar. Bu insanlar zengin olma düşleri görek köylerini terk etmiş fakat büyük şehirde insan tacirlerinin kurbanı olarak emeklerini amele pazarında satmak zorunda kalmışlardır. Duygu Sağıroğlu'nun filmi, kısa sürede umutlarını yitiren çaresiz insanları anlatırken, emek sömürüsüne sessizce isyan etmektedir.

Merdivenaltı Nobel

2009, 24'

Yönetmen: Hacer Çakmak

Kendisi de yıllardır İzmir'de, annesi ile birlikte evde can yeleği dikerek hayatını kazanan Hacer Çakmak, bu kısa filmde, çocuklarıyla birlikte tiner kutuları içinde kutu yapan, Vestel için kablo bağlayan, elektrik cihazları monte eden Türk ve Kürt kadın işçilerin gerçek öykülerini "mikrokrediciliğin" babası Muhammed Yunus'un 2006 Nobel Barış ödül törenindeki konuşması eşliğinde anlatıyor.

Demiryol

Yönetmen: Yavuz Özkan

Senaryo: Yavuz Özkan, Mahmut Tali Öngören

Görüntü Yönetmeni: İzzet Akay

Oyuncular: Tark Akan, Fikret Hakan, Sevda Aktolga

Demiryolu işçileri grevdedir. Grev komitesinde görevli işçi Hasan, kardeşi Bülent ve arkadaşları, bir süpermarketin yiyecek kamyonunu kaçırlar. Çeşitli olaylardan sonra kaçıp, bir eve sığınır. Bu yabancı evde iki kız kardeş vardır. Kızların küçüğü Sema öğrencidir ve devrimci gruplara sempati duymaktadır. Ablası Sibel ise zengin evlerinde özel İngilizce dersleri veren bir kızdır. Bülent'le Selim bu evi güvenli bulmazlar. Hasan'ın aracılığıyla başka bir yere giderler. Bu arada Haydarpaşa'da bir yangın çıkartılır. İşçiler yangını söndürmek için çaba harcarlarken, yangının işçiler tarafından çıkartıldığı öne sürülür. Grev çözülmeye yüz tutar. Birçok işçi tutuklanır. Ama bir süre sonra grev, daha güçlü bir biçimde sürüp gider.

Çalışan Çocuklar Üzerine

2007, 9'

Yönetmen: Kazım İlkan Kertmen, Remziye Kozan

Çukurova'da pamuk toplayan, çapa yapan, su taşıyan, çadırda kardeşine bakan çocuklar tarlalarda çalışmaktadır. Çocuklar çalışmaya gittikleri bölgede içme suyu, tuvalet, banyo, elektrik olanaklarının olmadığı çadırlarda yaşamaktadır. Film, bu çocukların çalışma ve yaşam koşullarını onların sözleriyle anlatmaktadır.